

SLOVENE C

Štev. 249.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Mokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 31. oktobra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6.50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejemam: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petlitvra (dolžina
75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvra
20 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upravištkoga telefona št. 188.

Pripravnica na ptujski gimnaziji.

Maribor, dne 30. okt.

Ptujsko gimnazijo vzdržuje dežela. Lahko bi jo že oddala državi, a iz nemško narodnih ozirov je deželni odbor rajši oprtal ljubensko gimnazijo državi na rame. Ob istočasnih pogajanjih so se slovenski poslanci zadržali popolnoma pasivno in zato se niti o tem ni govorilo, naj se podpravi ptujska gimnazija ali naj se vsaj dajo Slovencem glede ptujske gimnazije kake garancije. Nemški deželni odbor je hotel imeti iz te gimnazije nemško trdnjavo, in to se je tudi zgodilo. Profesorji na gimnaziji so ali naravnost nemški hujskači ali vsaj hudi nemški radikalei, nemški učenci so nacionalno fanatisirani, slovenski dijaki pa uboge pare. Proti Slovencem so profesorji nenavadno nestrpni in strogi, Slovencem je zabranjeno valed nemškega terorizma slovensko govoriti, za slovenske knjige v knjižnici se ne skrbi, povsod morajo Slovenci čutiti, da so neljubi gosti na gimnaziji. Zato tudi nihče izmed Slovencev ne gre na to gimnazijo, razven če ni po lokalnih ali rodbinskih razmerah k temu prisiljen. Prepričanje, da se na ptujski gimnaziji s Slovenci krivično ravna, je tako udomačeno med našim ljudstvom, da ni treba nobene agitacije proti obiskovanju te šole. Ker pa je Slovenci ne pohajajo, ima jako malo učencev. Odkar je gimnazija popolna, ima povprečno samo 180 učencev. Lani jih je imela 184, med njimi samo 24 Slovencev. In za te učence izvrše dežela letno nad 60.000 K. denarja!

Nemci se veliko trudijo, da bi povzdignili frekvenco ptujske gimnazije. Ustanovili so »studentenheim«. S tem je prišlo nekaj neštajercev v gimnazijo, drug uspeh pa je izostal. Segli so po časniški reklami. Dne 29. oktobra t. l. je župan Ornik v javni deželnozborni seji sam izjavil, da so v 18

časnikih priporočali gimnazijo. In povedal je tudi uspeh: dva učenca sta se oglašila na to reklamo! Nemški očetje so torej izpredvideli, da »studentenheim« in reklama nič ne pomagata, treba bo Slovencev, da povzdignejo frekvenco gimnazije.

In v to svrhu kličejo sedaj po pripravnici! Deželni odbor je v seji dne 29. t. m. že predlagal ustanovitev pripravnice. Ob tej priliki se je unela živahna debata. Od Slovencev sta govorila poslanca dr. Jurtela in dr. Ploj, od nemških Ornik, dr. Link in grof Stürgkh. Slovenski poslanci so govorili proti ustanovitvi pripravnice.

Slovenci moramo na deloma biti proti takim pripravnicam za srednje šole, ki imajo svrhu, naučiti slovenske fante nemško, da potem lahko vstopijo v nemško gimnazijo. Slovenci zahtevamo za Slovenski Stajer slovenske gimnazije, in s tem je potreba pripravnic za nemški jezik že izključena. Ptujska gimnazija hira ravno radi tega, ker izmed vseh gimnazij najbolj nasprotuje načelu Slovencev, ki so na Slovenskem Stajerskem domačini. Ptujska gimnazija je dokaz, da slovenski Stajer želi in potrebuje slovenskih gimnazij! Dežela naj vpelje v Ptuju vsaj slovenske paralele in mi jamčimo, da bo imela dovolj dijakov!

Proti pripravnici na ptujski gimnaziji pa smo še tudi iz drugih razlogov. S pripravnico se slovenskim fantom podaljša gimnazijski pouk za eno leto, katero slovenske stariše stane mnogo denarja. Seveda stariši, ki niso navezani na Ptuju, ne bodo tako nespametni, da bi silili svoje sinove v devetletne gimnazije, ker lahko v Mariboru in Celju dovršijo iste študije v osmih letih. V pripravnico bodo vedno prihajali Slovenci iz mesta in okolice ter slovenski fantje, ki so popadali na drugih gimnazijah pri sprejemnih izpitih. Na te se bo izvestno pritiskalo in vplivalo, da se dajo vpisati na gimnazijo kot Nemci, ali pa se bo jim vsaj

vcepljal nemškutarski duh. Pripravnica bo torej tudi huda in nevarna ponemčevalnica. Da bo nastavljen na tem razredu nemški učitelj, ki učencev ne bo tujščine učil na podlagi materinščine, o tem nihče ne dvomi. Valed tega pa lahko trdimo, da pripravnica niti namena nima, ki ga stavijo Nemci sedaj v prvo vrsto, namreč priučenja nemškega jezika ne bo dosegla.

Pri debati v deželnem zboru je deželni odbornik dr. Link izigral kot najvišji »trumpf« proti slovenskim poslancem trditve, da je »Süd. Presse«, katero imenuje »glasilo slovenskih poslancev«, sama zahtevala pripravnico v Ptuju ter napadala Nemce, ker nočejo tega Slovencev na korist dovoliti. Pazno čitamo »Süd. Presse« ter smo jo tudi sedaj prelistali, a kar trdi dr. Link, tega ne najdemo v listu. Nemški dr. Link se je torej prav po nemški zlagali, samo da bi spravil slovenske poslance v hipno zadrego in pomagal svoji stvari. Med možmi se imenuje tako ravnanje nepošteno.

Ko bi se moralo glasovati o pripravnici, videli so slovenski poslanci, da je brez njih zbornica nesklepčna. Ker kot manjšina nimajo dolžnosti, skrbeti za sklepčnost zbornice, so odšli, zbornica je postala nesklepčna in glasovanje se je moralo odložiti. »Grazer Tagblatt« je valed te slovenske taktike, ki je pokazala nemarnost nemške vešine, tako razburjen, da v nedeljski številki fantazira o pričetku slovenske abstinence. Ker so se graški gospodje sedaj že gotovo stresnili, nam izmišljene trditve ni treba demontirati.

Pisma iz Makedonije.

Solun, 25. oktobra.

Ko bi Turki ne bili Turki, mogli bi civilni agenti in evropski častniki še kaj koristnega steriti za prebivalstvo. Ne moremo reči, da se ti ne trudijo, a ta trud

je doslej jako malo zalegel, ker »Marko gradi vila razgradjuje«. Dočim se civilni agentje trudijo, da bi kaj priborilo za narod glede reform, trudijo se od druge strani Turki, da ovirajo delo civilnih agentov in evropskih častnikov v makedonski žandarmeriji. Turki hočejo ljudstvu dokazati, da so tuji agentje le ničle, in da morejo le turške oblasti pomagati narodu. Koliko pa narod zaupa turški pravici, to on izraža v svoji prislovice: »Kadija te tuži, kadija ti sudi.«

Za časa svojega potovanja po solunskem, bitoljskem in kosovskem vilajetu so civilni agenti od prebivalstva dobili na tisoče prošenj in tožb. Obečali so revežem, da jim pomagajo, a Turki znajo preprečiti vsako pomoč. Turki se posebno jeze na Slovence, ker so ti v prvi vrsti dosegli, da se v Makedoniji uvede evropska kontrola. Zato se trudijo, da se ta kontrola omeji ali celo uniči. Vsled tega narod zopet zapušča svoje domove ter beži iz Makedonije, da si reši vsaj golo življenje.

To pa še ni edina nesreča, ki tlači ubogi narod. Še večja muka je, ker so nastali prepiri in spori med posameznimi narodi v Makedoniji. To je pa za Turke kakor voda na mlin. Turki se podpirajo te prepire, da tako oslabe odpor krščanskih narodov proti Turkom. Prepiri med Bolgari in Srbi so se zadnji čas ublažili, a tem hujše je sovraštvo med Bolgari in Grki ter med Grki in Rumuni. Ti se preganjajo na življenje in smrt. Boji po šumah so se razširili tudi v mesta. Minolo nedeljo je v grški cerkvi v Solunu grški svečenik nagovarjal Grke, naj napadejo Bolgare. To se je tudi zgodilo. Grki so šli iz cerkve ter ubili nekega Bolgara ter bolgarskega svečenika Stamata, ki je bil eden najpopularnejših Bolgarov v Solunu. Bolgari pa se sedaj pripravljajo, da glavo svojega Stamata zamenjajo z glavo grškega prvaka. Bolgari so posebno označeni, ker policija ne zasleduje grških zločincev, marveč jih še skriva. Grki so bili vedno turški ogleduhi, zato jih Turki varujejo. Turki so jako zadovoljni, da je mrtev Stamat, ker ta je odločno nastopal proti Turkom in tudi eden njegovih sinov je bil lansko leto ubit kot vstaški vodja proti Turčinom. Sedaj se bodo začeli pobijati Bolgari in Grki med seboj, a Turki se bodo veselili, če »djauri« koljejo drug dru-

LISTEK.

V mestu mrtvih.

Ali greste jutri k sv. Krištofu?

Jaz grem vsako leto. In ni mi žal. Kajti življenje nad grobovi ima neko mikavno čarobnost, katera zbudi v prsih tako mehko, tako milo poezijo, da se mora srce naslajati ob teh tako domačih, tako globoko človeških glasovih.

Tudi mrliči imajo svoje mesto, svoje koče in palače. To mesto je razdeljeno v ulice in ceste, ima steze in stolpe, kamentebre in zeleneče gredice, ima drevo-rede in livade — pravo veliko mesto.

Obzidano je, da ne pridejo vanj sovražniki, kajti hrup živčih je sovražnik mrtvih. Smrt jih je položila vse enako na oder. Znak leže, ne govore, ne stiskajo si rok, sovrážno se ne gledajo. Tema je pri njih, nobena lučica ne gori tam spodaj. Tudi prijatelji se več ne poznajo. Ne pridejo drug k drugemu potrkati na vratca, se ne sprejemajo v posetih in se ne spremljajo. Tudi njih oprava ni mnogo različna, le da ima

eden boljši križ, kakor drugi, ali da sedi kateremu na mrzlem prstu zlat prstan, ki mu ga je dala na zadnjo pot ljubeča soproga. To je poročni prstan. Ljubila ga bo do zadnjega dne, njega samega, in zato ni hotela nazaj poročstva zvestobe, ko se je odvrnil od nje in je padel pod črno rušo. A ta prstan se ne blišči, nihče ga ne vidi, in sebe ga, ker ne čuti več vroče ljubezni. Zebe ga, kakor osamelno srce, katero je ostalo na zemlji, mrazi ga, kakor siroto pozimi.

Tudi po obleki niso mnogo različni. Toaleta spodaj je dvojna: črna in bela. Gospodje so črni, gospe imajo temne pajčolane. A niso jih potegnile čez obraz, ker njihove oči ne pošiljajo več okoli svetlih bliskov, tako nevarnih in vžigalnih. Mirne so, čisto vdane, brez solz in brez zvonkega smeha. Tudi gospodje se jim ne klanjajo in one njim ne prikimujejo. Zdi se, da so vsi zadovoljni in da drug drugega ne potrebujejo. Tudi zabave ne iščejo, ker se nečejo smejati, in po novicah ne poprašujejo, ker tam že vsak vse ve, kar mu je treba vedeti. Drugega pa neče, ker mu je tega dovolj in ker ni radoveden.

Gospodje so včasih brali časopise in

študirali debele knjige. Pa niso bili nikdar zadovoljni. Vedno so hoteli še kaj novega izvedeti. Vsak popoldan in vsak večer so šli v kavarno in so najprej segli po časopisu. Brali so politične in dnevne novice; vsak dan so jih brali iznova, in nikdar jih niso vedeli dovolj. Pa so tudi pisali v liste, ker jih je jezilo, da drugi vsega tega ne vedo, kar je njim tako jasno. In zdaj ne beró več in ne pišejo. Prišel je neki dan, čuden in nepričakovan. Na dušo jim je padla tema, kakor bi se gora podrla nanje. Nato pa se je zasvetilo s prečudno svetlobo, tako da niso vedeli, ali prihaja ta luč od neznanega solnca, ali iz njihovega srca. A ta trenutek so vedeli vse, kar jim je bilo treba vedeti. Niso pogledali več ni naprej ni nazaj. Oči so zatisnili, in so vedeli vse.

Gospe so se včasih zbiral pri kavi in pri čaju. Govorile so o vsem in o vseh. Bile so jako izobražene in so govorile hkrati v več jezikih. Kakor se svila prede s kokona, tako jim je tekel govor. Pa so govorile danes in jutri in pojutrašnjem in so izvedele vse, kar se je godilo v mestu, od kuhinje do salona. Nikdar pa niso vedele dovolj. Še so na trg, v gledišču so natikale stekla,

da bi še kaj izvedele. Postajale so po dve in po tri, da bi še več izvedele. In zvečer so še premišljevale, kam bi se jutri obrnile, da še kaj izvedó. Prišel je njihov dan, ko so izvedele vse, kar jim je treba vedeti. Kot bi zavrtel petelina pri električni luči, jim je zatemnelo, pa kot bi ga obrnil vdrugič, se je zopet zasvetila druga luč, krepkejša, svetlejša, bleščeča — pa jim je bilo jasno, pri čem da so. Zdaj ne vprašujejo več in ne vabijo prijateljic, da bi preresetavale mestne novice. Čemu? Saj vse vedó, kar jim je treba vedeti!

Gospodje v črnih oblekah, ki so v zadnjem činovnem razredu pri sv. Krištofu, so imeli med seboj še drugačna razmerja. Tukaj le mirno znak leži gospod — a kaj? — ime je stranska stvar! Nesli so mimo njega gospoda doktorja — že dobro, zamolčimo ime! Ni bilo še davno, ko sta si stala pred sodiščem nasproti kakor dva bojevitá sovražnika. Gledala sta se srepo, drug drugega je hotel z očmi prebosti. Tudi pri volitvah sta se udarila, kakor bi se hotela uničiti. Pa ko so nesli mimo gospoda doktorja, se ni prav nič zganil njegov sovražnik. Niti trenil ni z očmi. Okolu usten ni bilo ironičnega smeh-

gaga. Zato pa Turki celo pospešujejo take spopade ter kličejo: „Ne sjedini Bože kaurina!“

Bitolj, 24. oktobra.

Tu se vrše sama razbojništva. Razbojniki so Turki, razbojniki so Arnavti. Zadnji čas so se pokazale tudi kršćanske razbojniške čete, propalice grške in bolgarske, ki nadlegujejo narod. Turška razbojništva trajajo že stoletja in smo jih že navajeni. A hujše nam je, ker nas mučijo rojeni bratje, kumačini, ki so prišli z oblubo, da nas varujejo proti Turkom. Eden teh razbojnikov, grški „vojvoda“ Pavle, je v vasi Buf napadel in ujel nekaj oseb, ki so prišle iz Amerike. Ti reveži so morali zložiti „vojvodi“ 70 turških lir (1500 kron), da jih izpusti. Včeraj je ta „vojvoda“ zopet prišel v Buf s četo 70 mož. Toda bolgarska vstaška četa jih je prepodila.

V vas Brajščina blizu Prespanskega jezera se je priklatil slaboznani turški razbojnik Ljuman aga s svojo četo in zahteval od vaščanov 40 turških lir, nad 800 kron. Ko je denar dobil, napotil se je proti Sv. Iliji, kjer ga sreča vstaška četa pod vodstvom Gera. Prišel se je boj. Ljuman aga in nekaj tovarišev je bilo ubitih, drugi so zbežali. Turki so od jeze ubili dva srbska dečka, ki sta pasla ovce. Ljuman aga je bil pravo strašilo za ves okraj, ljudje so veseli njegove smrti.

Skoplje, 26. oktobra.

Tudi v tem okraju so se pričela razbojništva. Bolgari so pričeli napadati Srbe. Dve uri od srbskega mesta Vranje je bolgarska razbojniška četa napala srbske vasi Kokošnje, Rudare in Gjerman ter pobila 23 najuglednejših Srbov, duhovnika in učitelja. Ta dogodek je napravil največji strah v vsi okolici, ker so razbojniki naznanili mnogim uglednim Srbom, da bodo tudi nje pobili. Turška policija je preslaba, da bi preprečila ta razbojništva, zato narod zahteva orožja, da se sam brani. Ti dogodki so pač žalostni in jih obžalujejo Bolgari in Srbi. Ako se ponove, utegnejo nastati hujši boji, ker narod v onem kraju ne more mirno trpeti, da ga pobijajo taki hajduki.

Novi avstrijski častniki in podčastniki za makedonsko žandarmerijo so prišli. Upamo, da se število njih še pomnoži. Mogel bi vam poročati o raznih razbojništvih, a za to bi moral porabiti preveč časa, vi pa preveč prostora. . .

Rusko-japonska vojska.

Še vedno ni došlo do odločilne bitke pri Mukdeu. Menda se bočeta oba nasprotnika okrepiti, kolikor mogoče. Toda to je gotovo, da si bočeta nasprotnika enako močna, ker obema dohaja pomoč skoro v enakem razmerju. Kakor pravijo zadnja poročila, se Rusi zopet nekoliko umikajo. Morda boče Kuropatkin zavleči bitko, da pride še Linevičev voj. V tem slučaju bi pa Rusi imeli premoč. Obe armadi ne čakata boja pri Mukdeu da bi se merili za zmago ali poraziti za pozicije ob Hunho, ampak za rešitev ali padec Port Arturja. Odločitev ob Hunho bo odločila orodo pomorske trdnjave. Ako bodo potolčeni Rusi, se bo utrdil Ojama v pozicijah za reko Hun ter bo lahko odposlal del svoje armade na pomoč oblegovani armadi, da zdrobi zadnji odpor Steseljev z velikansko premočjo. Ako bodo pa potolčeni Japonci, bo Rusom odprta pot pred Port Artur, kateremu bodo prinesli rešitev.

O portarturskih utrdbah tudi angleški listi pišejo, da so uprav nepremagljive, ako

imajo dovolj posadke in municije. Raztezajo se 12 milj daleč, in za spleten naskok ne bi sadostovala armada 100 000 mož. Posadka jih lahko brani brez velikih izgub, a napa dalci so izpostavljeni groznemu ognju.

Položaj na bojišču.

Peterburg, 29. okt. Ruski brzojavni urad poroča iz Dadoiapu: Japonci kažejo danes na prednjih pozicijah pri vasi Cincin in Pucanova precej živahnosti. Lovski oddelek samarskega polka se je boril cel dan z menjajočim uspehom z enim japonskim polkom. Japonci so zasedli ponoči, ko so dobili močna ojačenja, vas Cincin, ki je popolnoma pogorela.

Japonci zavzeli Vajtousan.

Tokio, 29. oktobra. (Reuterjev biro.) Brzojavka iz glavnega tabora generala Kurakija poroča, da so Japonci dne 27. t. m. po hitem boju vzeli Vajtousan. Napad je prišel ob 8. uri zjutraj ter je trajal do 4. ure popoldne. Japonci so zaplenili dva „trojna topa. Ceni se, da so Rusi izgubili 200, Japonci pa 170 mož. Rusi, ki so dne 14. t. m. z 8 stotajami zasedli Vajtousan, so se umaknili preko reke Saho.

Poročilo maršala Ojame.

Tokio, 29. okt. Maršal Ojama poroča, da je sovražnik, potem ko so Japonci dne 27. t. m. zavzeli Vajtousan, dne 28. t. m. do predpoldne neprestano obstreljeval ta kraj ter potem izginil. Dne 28. t. m. se sicer niso vršili nikaki boji, ki bi bili pomembni.

Poročilo generala Saharova.

Peterburg, 29. okt. Gen. štabu so dospele sledeče brzojavke generala poročnika Saharova: 28. okt.: Danes ni bilo nobenega spopada s sovražnikom. Na vsej fronti je bilo posamezno streljanje topništva. Ogenj Japoncev ni imel nikakga uspeha. Naše izgube so neznatne. 29. okt.: V današnji noči je bilo vse mirno. Jas nisem prejel nobenega poročila o kakem spopadu.

Boj za Port Artur.

London, 29. okt. Situacija v Port Arturju je z vsakim dnem bolj kritična. Neki pomorščak je prodrl včeraj blokado ter prinesel v Sangaj privatno pismo, ki pravi, da so se priprave za zadnji boj že pričele.

Peterburg, 30. okt. Japonci se pripravljajo k novemu napadu, ki bo menda hujši od vseh dosedanjih. V Golobji zaliv so pripeljali sadnje daljznatne sile in mnogo obležnih topov. Čuje se, da je brzojavil Steselj, da je pripravljen na vse.

Aleksejev odhaja v Peterburg.

Čifu, 29. okt. Namestnik Aleksejev bo jutri zapustil Harbin ter ošel v Peterburg 14. novembra. Tukajšnji ruski konzul izjavlja, da je odpoklicanju Aleksejeva vzrok to, ker ga potrebujejo v Peterburgu za izdelovanje novih vojnih načrtov za vojsko v Mandžuriji.

Aleksejev tihomorskemu brodogradu.

Berolin, 29. okt. Iz Harbina poroča: Namestnik Aleksejev je izdal dnevno povelje, v katerem pravi: „Izpolnjujoč najvišje povelje odhajam v Peterburg ter se zahvaljujem tihomorskemu brodogradu za njegovo vojno službo, ki jo je vršilo na morju že celih 10 mesecev z največjim samostojnim delovanjem. Stejem si v dolžnost, zahvaljevati se vsem mornarjem v Port Arturju, ki so se s svojo sposobnostjo in mirnostjo uspešno in junaško ustavljali trdovratnemu sovražniku.“

Ruske rezerve

Berolin, 29. okt. „Berl. Tagblatt“ poroča: Rezervniki iz Ruske Poljske, ki so namenjeni za Mandžurijo, se zbirajo v Čen

stohovu. Njihovo število znaša 60 000. Pri tem pa rastejo cene živil.

Nemški „Rdeči križ“ za ruske ranjence.

Berolin, 29. okt. Iz Peterburga poroča: Nemški „Rdeči križ“ se je ruski vladi ponudil, da napravi v Irkutsku iz svojih sredstev lazaret s 100 posteljami ter da pošlje v to serho potrebno osobe. Ako ni tam pripravnih prostorov, hoče nemški „Rdeči križ“ zgraditi lastne barake. Tudi je isti pripravljen vzdrževati na svoje stroške sanitetni vlak s 25 vagoni ter končno ranjenim ruskim častnikom v potrebi izposlovati znižanje voznih cen na nemških železnicah.

Rusko angleški razpor poravnat?

Razpor med Angleško in Rusije je navidezno za sedaj poravnat, a tako, da mora del ruskega baltičske brodogradje ostati v Vigu, dokler ne izreče sodbe mednarodno razsodišče. S tem so Angleži na ljubo Japoncem dosegli, kar so hoteli. Nekaj neprijetnih ruskih ladij je odplulo dalje v Tanger.

Angleška kljub temu mobilizira dalje svoje ladje, češ, da je z zadevo razsodišča stvar le začasno končana, in da se mora počakati, da bo ruski admiral res kaznovan. Značilen je izrek angleškega ministrskega predsednika, da bi se morale vsake brodogradje, ki bi svoje pravice na tak način razlagalo, kakor ruski admiral, zasledovati in uničiti.

Angleško poslaništvo v Vigu je dobilo brzojavno poročilo, naj preskrbi premoga za angleško kanalsko brodogradje, ki priplove danes pred Vigo.

Dopisnik „Daily Chronicle“ je v Vigu intervjuiral admirala Roždestvenskega, ki je dejal, da bi svoje topove takoj obrnil na angleško kanalsko brodogradje, ako bi to pozkušalo ovirati njegove ladje, ako bi hotele pluti dalje. Vnovič je potrdil svojo izjavo, da sta se pri Hullu približali ruskemu brodogradju dve japonski torpedovki. Ko je rusko brodogradje streljalo, je šest ruskih strelcev zadelo tudi ruske ladje. Ranjena sta bila dva ruska mornarja. Admiral je dejal, da hoče Angleška ugodni trenutek porabiti: „Ako je angleško brodogradje res pri Cies otokih nasproti Vigu, tedaj plovem tja in si poiščem slavno smrt“ . . .

Iz Madrida poročajo: Tukajšnji japonski poslanik je imel s španskim ministrom za zunanje zadeve pogovor o položaju pri Vigu. Nevarnost pomorske bitke je preprečena. Ruske križarice so preiskale ponoči obrežje, ker je ruski admiral čul, da mu plove nasproti angleško brodogradje. Izjavil je, da takoj sprejme boj. Pri Vigu je neka skrivnostna ladja, o kateri menijo, da je japonska ladja, ki opazuje Ruse.

Došla so še naslednja poročila:

Vigo, 29. oktobra (Agence Havas) Tvrška premoga Hans Menzell je neki ruski ladji prodala premog. Vse ruske križarke so v minoli noči nakrcale premog. Torpedovke baltičske eskadre so imele v zadnji noči na odprtem morju blizu predgorja Finisterre strelne vaje. — Mnogo armiranih šlap je v neprestanem prometu z ruskimi vojnimi ladjami ki se nahajajo zunaj pristanišča.

Tanger, 29. okt. Tri ruske oklop-njače so dospele v tukajšnje pristanišče, da nakrcajo s parnika premog. Z obrežno baterijo se ni izmenjal nikak pozdrav. Stražne ladje opazuje ruske ladje.

Tanger, 29. okt. (Reuterjev urad) Tri sem dospele ruske vojne ladje „Oslablja“, „Svoj Veliki“, „Navarin“, „Nahimov“ in sedem torpedovk so tukaj s ladje „Koreja“ nakrcale premog ter so se usidrele v

luki. Kapitan uničevalke torpedov „Bleštja-sti“ je bil naprošen na razgovor, toda je izjavil, da ne pouda sploh nikakega pojasnila. Rekel je le, da ima vsega, česar potrebuje za potovanje. Takajšnji francoski odposlanec se je podal na neko križarko. Gibanja, ki jih povzroča angleška ladja „Diana“, niso še delodena.

Tanger, 29. okt. Danes dopoldne so pripadle sem še ruske križarice „Aurora“, „Dimitrij Doskoik“, „Kamčatka“, „Svetlana“, potem „Semčug“ in „Almas“.

Gibraltar, 29. okt. Angleški bojni ladji „Jupiter“ in „Alagnificent“ sta odpluli. Tu so nekateri mnenja, da je cilj teh dveh ladij — T-rga.

Vigo, 29. novembra. Poveljnik angleške križarice „Lancaster“ je danes dopoldne došel sem. Posvetoval se je s poveljnikom ruskega brodogradja admiralom Roždestvenskim ter ob 6. zvečer zopet odpo-toval. Pet angleških križaric pluje v bližini Cies otokov. Ladja s premogom „Rodolam“ je odplula ob 6. zvečer.

Vigo, 29. novembra. Neki španski minister je izjavil, da je Rusija špansko vlado nujno prosila, naj dovoli ruskemu brodogradju, ki je ukrcano pred Vigo, ostati toliko časa pred Vigo, da bo rešena preiskava o dogodku na Severnem morju. Predno je španska vlada dala svoje dovoljenje, se je posvetovala z zastopniki tujih velevalst, ki so izjavili, da se strinjajo z željo ruske vlade. Dovoljenje pa velja le za one ruske ladje, ki se nahajajo sedaj pred Vigom.

Peterburg, 30. novembra. Vladni list priobčuje brzojavko ruskega ministra grofa Lamsdorffa na ruskega poslanika v Londonu grofa Benckendorffa iz 28. t. m., ki slove: Navdan z željo, da se vse, kar se je dogodilo na Severnem morju, pojasni, želi ruski vladar, da zadevo preišče mednarodna preiskovalna komisija na podlagi dogovorov v Haagu. Na najvišje povelje se Vaša ekscelencija pozove, ta predlog predložiti angleški vladi. Ruski poslanik v Londonu grof Benckendorff je odgovoril še isti dan. Odgovor slove: O brzojavki Vaše ekscelence sem takoj obvestil lorda Lansdowne. Angleška vlada je izjavila, da sprejme predlog v celem obsegu ter pritruje, da se zadeva predloži v rešitev mednarodni komisiji.

Las Palmas, 30. nov. „Angleška križarica „Aurora“ je odplula včeraj. Štiri nemški parobrodi, naloženi s premogom za rusko brodogradje, so odpluli proti jugu.

Tanger, 30. novembra „Agence Havas“ poroča: Dve ruski diviziji, obstoječi iz 20 ladij, med njimi 10 oklopnih in križaric ter 7 torpedovk, sta pod poveljstvom admirala Folkersahna ukrcani pred Tangerjem. V mesto je prišlo le malo častnikov, a ne izve se od njih ničesar. V francosko bolnišnico so Rusi pripeljali nekega popa, kateremu so odrezali roko, ker je ž njo prišel v bližino nekega stroja.

Peterburg, 31. oktobra. V komisiji, ki bo preiskovala hullski dogodek, bodo imeli Angleži in Rusi enako število glasov. Vesti, da je Angleška poslala Rusiji ultimatum, so brez podlage. Danes objavi uradni list depeše, ki sta jih menjavali obe vladi.

Uradna japonska izjava.

Tokio, 29. okt. Uradna izjava pravi, da Japonska ni od početka vojske na Angleškem kupila niti ene torpedovke, niti je naročila.

Glasovi ruskih listov o razporu med Angleško in Rusijo.

Peterburg 29. okt. „Svet“ pravi, da je po pogodbi Francoska dolžna umešati

ljaja. Pa so položili sovražnika pol metra daleč od njega. Ko bi stegnila roke, bi se dosegla. Pa jima ne pride na misel. Kakor pisarja pod enim šefom, kakor vojaka ene stotnije sta vsak na svojem mestu. Poslušata višje povelje in se ne prepirata med sabo.

Črne dame imajo tudi svojo posebno etiketo. Poznal sem dve, ki sta se čudno izpremenili. On ji je stisnil roko, čisto narahlo, kakor bi gladil mačico. Pa je to videla druga, s pogledom temnim, kakor bi gledala skozi oblak nevihte. Odslej sta se sovražili. Kadar sta se srečali, jima je žolč stopil v oči in so se ustnice krčevito stisnile. Zdaj ne več. Oči so mirne kakor pobarvano, motno steklo, in ustne jima počivajo trudno na obrazu. Brez izraza, kakor razsipajoča se modela. Brez strasti, kakor mumiji v muzeju. Brez besede, brez tistega nervoznega utripanja na licih.

Čudno mirni so ti črni gospodje, čudno tihe te vdane gospe.

Pa so tudi beli gostje v tem tihem mestu.

Deklice, belo oblečene, z vencem iz mirt v laseh, leže tako brezskrbno, tako nalahno vsaka v svoji sobici, in na lici jim igra smehljaj kakor lahen dih jutranje sapice. Ni

kesanja na teh licih, ni iznenadenja, ni bolesti. Trepalnice sramežljivo zakrivajo sladke oči, in roke so sklenjene tako nežno, kot bi božale mali križec na prsih. Ne tekajo več veselo po ulicah, njih zvonki smeh ne odmeva po tihem mestu. Neizprosnna modrost je legla na njih ličeca. Ne prosijo in ne vprašujejo, ne sladkajo se nikomur. Mirna zadovoljnost sije z njih obličja. Grobna tema jim je svetel dan, v katerem vidijo vse kar je bilo in kar bo.

Taki so prebivavci mesta mrtvih. Sveti Krištof gleda nanje. Kadar jim zazvoni, jih pretrese čaroben, skrivnosten trepet. A oni so mirni, ne rečejo nič in se ne ganejo. Sveti Krištof je zadovoljen z njimi. Vsi so poslušni, upora ni med njimi.

Zdaj pa pride dan, ko se odpre mestno zidovje. Trume tujcev prihajajo. Kako so ti ljudje drugačni, vse drugih običajev, divji, nestrpni, glasni! Eni jokajo bridke solze in drhté v divji bolesti. Drugi se pripravajo, se sujejo, ropotajo. In vsa ta neolikana družba se razgrne po mestu mrtvih in moti tihi pokoj.

Tudi jaz se mešam v to nemirno družbo. Stopam naravnost dalje skozi gosposke ulice — tudi mesto mrtvih ima gosposke ulice, kjer se dvigajo visoke, okrašene hiše — proti

črnemu železnemu križu. Od tam se obrnem na levo. Tu je svet vzvišen, in zdaj se ozrem nazaj, nazaj na mesto revnih, mesto malih ljudi. Nizke so njih kočice, leseni križci jih krase. Krasen prizor, nepopisen, čarobnosti poln in poezije!

Lučica pri lučici miglja; kakor jezero trepetajoče, boječe svetlobe je razlito nad grobovi. Kaj se godi nocoj v grobovih? Vse je živo na gomilah, vse se sveti, vse miglja, kot bi govorilo s stotisočnimi jeziki.

Grobovi gore! Ljubezen, ki je zamrla v hladnem grobu, je oživila in v majhnih plamenčkih hrepeni proti nebu. Ogrela se je mrzla gomila in je zažarela v živih plamenih.

Grobovi cvetó! Iznana je smrt iz njih, in skrivnostno življenje je pognalo iz globin svoje klice. Kje je smrt, tvoje želo? Nisi umorila grobov, glej, oživeli so, zacveteli so, zaduhteli so, in mladi kras nadopolnega življenja vstaja iz njih.

Grobovi molijo! Vse leto niso govorili, niso se pomenkovali, bili so mutasti in brezčutni. Nocoj pa šepetajo, nocoj se pogovarjajo, jokajo in tožijo, ter se tolažijo kakor bratje, ki hrepeni po prostosti iz sužnjega jetništva. Njihov šepetajoči glas zveni iz

cvetličnih časic, šušti iz zelenih listov, joka na rosnih kapljicah in se proseče dviga s plamenom belih sveč. To je polglasni zbor molitve, tako iskrene, kakor ni donela na zemlji še nikoli, tako koprneče, kot je še ni čulo nebo. Kot bi se hoteli odtrgati od zem-skega osrčja in zleteti v višave, tako molijo grobovi s silovitim hrepenenjem.

Grobovi vstajajo! Ali jih vidite, kako rastejo, kako se vpenjajo kvišku? Težka prst jih ne teži več, grobni kamni so jim lahki, kakor cvetni lističi. Za plameni plapolajo kvišku, za molitvami plovejo v višave. Gomile se odpirajo in za vstajajočimi grobovi se dvigajo prebivavci mrtvega mesta. Roke stegujejo proti nebu, njihovi proseči pogledi iščejo nad črnimi oblaki rešilne svetlobe. Ni je, vse je temno tam zgoraj.

A glej, oblaki se razdele in solnčno-jasen žar prisije iz njih ter se z milo lučjo razlije nad mestom. Vse mesto je oživel, v glasnih zborih govore in pevajo, vse se giblje, vse se raduje.

Kaj ti je, mesto mrtvih?

Ne, ti nisi mesto mrtvih! Bolj žive oni, ki spe pod gomilo, kakor mi, ki tavamo smrti nasproti. L.

vati se v prepričanju, a njeno ravnanje je tako, da mora Rusija računati le na svoje lastne sile. „Moskovska Vjedomosti“ obsojajo, kakor tudi „Peterburska Vjedomosti“, nabitje milodarnosti na žrtve od strani „Journal de St. Petersburg“ ter dodajajo, da na zahtevno klop ne spada Ruska, ampak Angleška. Ako so bili ribiči zajeti za maskiranje japonskega napada, bi morala Angleška plačati stroške za strele, ki so jih Rusi izstrelili. Obnašanje Angleške je slabše, ko odarita vojska. „Brž. Vjed.“ upajo, da neumna množica ter njeni zaslepljeni voditelji ne bodo potegnili angleške vlade za seboj. „Novost.“ povdarjajo, da tu ni niti nebe raztalitve, ker Rusija ni imela slabega namena.

Zasedanje deželni zborov.

Štajerski deželni zbor. V sobotni seji je poslanec Hagenhofer utemeljeval svoj predlog o prenosu lovškega zakona. Govornik je grajal, da oddaja lov občin. Lov bi morali imeti lovske zadruge, obstoječe iz prizadetih posestnikov. Predlog so odkazali narodno-gospodarskemu odseku. Poslanec Resel je utemeljeval svoj predlog glede zlorabe § 14., po katerem je postala vlada neomejen gospodar v državi. Predlog so odstopili političnemu odseku. V imenu naučnega odseka je poročal poslanec dr. Hoffmann pl. Wellenhof o ustanovitvi pripravljavnega razreda na Franc Jožefovem gimnaziju v Ptuj. Ze l. 1887. je deželni odbor predlagal, naj se ustanovi na takratni spodnji gimnaziji v Ptuj pripravljavni razred, da se dijaki priučijo nemščini in morejo slediti pouku na gimnaziji, ki je nemški. A takrat se zadeva ni rešila. Sedaj je pa gimnazijsko ravnateljstvo samo izprožilo to zadevo, ker zaradi neznanja nemščine nazaduje število dijakov na zavodu. V pripravljavnem razredu bi bila polovica učnih ur nemških. Za vzdrževanje pripravljavnice se je izjavila ptujška mestna občina, da bo preskrbela stvarne potrebe. Zato bi imela dežela le nalogo, da plača učitelja. Predlaga: 1. na Franc Jožefovem gimnaziju v Ptuj se s šolskim letom 1905/06 ustanovi pripravljavna; 2. učni načrt se izdela in razglasi v sporazumu z deželnim šolskim svetom naredbinim potom; 3. nastavi se učitelj s plačo, ki je določena za učitelje na vadicah v X. činovnem razredu; učitelj bo tudi, če bo zato sposoben, moral poučevati na gimnaziji telovadbo. Krščanski nauk bo poučeval gimnazijski učitelj za krščanski nauk. Slovenski poslanec dr. Jurtela govori proti ustanovitvi pripravljavnice na gimnaziji v Ptuj. Če zavod, kakor tudi oni v Mariboru in Celju nima toliko dijakov, kakor bi bilo želeto, mora imeti to svoj poseben vzrok. In dejstvo je, da gredo slovenski dijaki iz štajerskega rajši na kranjske gimnazije, kakor pa, da bi obiskovali gimnazijo v Ptuj, ker se na kranjskih gimnazijah poučuje slovensko. V zvezi z gimnazijo so ustanovili nemški dijaški dom in ustanovili ustanove, samo da bi bil večji obisk. Več se ne more zgoditi, kakor se je zgodilo za ta zavod. Preostaja le še, da bi se za dijake na ptujškem gimnaziju iznašel lijak, skozi kateri bi se vlivala učencem v glave učenost. Sedaj hočejo, da bi se zvišalo število učencev, ustanoviti pripravljavnico. Po govornikovem prepričanju tudi to ne bo dvignilo obiska, ker se naravnost odbija sinove slovenskih staršev. Sprejemni izpiti na gimnaziji se vrše pri učiteljih, ki so zmognili le nemškega jezika. Mnogokrat ne razumejo učenci slovenske narodnosti nemškega dialekta svojih učiteljev. Govornik želi, naj bi bili na zavodu nastavljeni le taki učitelji, ki bi vsaj nekoliko bili vešč slovenskega jezika. Učitelji bi sploh morali vsaj v prvih semestrih pomagati slovenskim učencem pri pouku v materinem jeziku. A godi se ravno nasprotno, ker je neki ravnatelj to prepovedal. Slovenskim dijakom se je celo prepovedalo govoriti slovensko kakor tudi čitati slovenske knjige. Z ustanovitvijo pripravljavnice bodo zopet oškodovani zgolj slovenski dijaki, ki bodo morali mesto osem, devet let obiskavati gimnazijo. Slovenski poslanci so proti ustanovitvi pripravljavnice na ptujškem gimnaziju, ker povzroča le stroške in je naperjena proti slovenski mladini. Kdor ni sposoben za prvi gimnazijski razred, mora nazaj v ljudsko šolo. Število na zavodu se bo tudi brez pripravnice dvignilo, ako se odpravijo vzroki, ki povzročajo, da slovenski dijaki ne obiskujejo zavodov. Znani poštnjak ptujski Ornig pravi, da slovenski poslanci bolj mislijo na narodnost, nego na korist ljudstva. Gro-movito ugovarjanje pri slovenskih poslancih in klici: renegati! Poslanec Robič kliče: „Dr. Jurtela je govoril popolnoma objektivno, tudi vi bodite objek-

tivni. Ne pustimo se učiti od vas, kako naj delamo za svoje ljudstvo! V nadaljnjem govoru je odpadnik Ornig izjavil, da je pripravljavnica namenjena za Slovence. Drzno je trdil, da slovenski dijaki v Kranju ne razumejo slovensčine na gimnaziju v Kranju. Ko je končal, so se mu slovenski poslanci smejali. Poslanec grof Stürgh je naglašal, da se že povsod zahtevajo prehodni razredi iz ljudskih na srednje šole, ker je pouk na srednjih šolah ves drugačen, kakor na ljudskih šolah. Poslanec dvorni svetnik dr. Ploj je grajal, ker nemški govorniki niso govorili objektivno. V nadaljnjem svojem govoru je govoril v zmislu govora dr. Jurtela in izjavil: V Ptuj naj se nastavi slovensčine zmogne učitelje in ne bo potreba ustanavljati pripravljavnice. Poročevalec poslanec dr. Hoffmann pl. Wellenhof je polemiziral s slovenskimi poslanci zlasti z dvornim svetnikom dr. Plojem, in izjavil, da nemška večina štajerskega deželnega zbora ne bo nikdar dovolila utrakvističnih gimnazijskih zavodov.

Pred glasovanjem so zapustili slovenski poslanci zbornico. Deželni glavar je preštel poslance in pokazalo se je, da zbornica ni sklepna, vsled česar niso mogli glasovati. Glavar je naznanil, da bo k prihodnji seji povabil poslance pismeno.

Koroški deželni zbor je v sobotni seji na predlog barona Aichelburga dovolil občini Dropole pobiranje 115 % občinske doklade, občini Gorice pa 132 % občinsko in 171 % šolsko doklado. Na predlog Dobernigov se je, dasi je proti govoril poslanec dr. Pupo-vac, dovolilo deželni zvezi za pospeševanje obiska tujcev za l. 1905. 500 K podpore. Poslanec Gorton je poročal o izsuševanju barja med Cirkovicami in Rajzih. Stroški bodo znašali 30.860 K, poročevalec predlaga, da prispeva dežela k stroškom 50 %, če bo pokrila država 30 % in udeleženci 20 % stroškov. Poslanec Grafenauer govori proti temu, da bi dežela prispevala za stroške pri izsuševanju. Posestniki barja so premožni, a deželna uprava mora varčevati. Grafenauerjev predlog so odklonili, a odobrili predlog poročevalcev.

V nižjeavstrijskem deželnem zboru so sklenili uvesti deželno naklado na pivo v znesku 1 K 70 v. pri hektolitr. Gornjeavstrijski deželni zbor se je izjavil proti vladnemu odloku, s katerim se je priznala veljavnost izkušnje na zagrebškem vseučilišču v Avstriji in proti upeljavi mažarščine pri vojaških oblastih.

Izprememba v ministrstvu.

Kakor vselej, če se imenuje kak nov minister, tako tudi o priliki izpremembe v Körberjevem ministrstvu veliki in mali državni razmotirajo o tem, kake posledice bo imelo imenovanje novih ministrov. Poslanec Sylveste izjavlja: Vse kaže, da je prejoselej gospodar v Avstriji Körber. Z imenovanjem novih ministrov si je hotel utrditi svoje stališče. Novi finančni minister je takorekoč desna roka Körberjeva. Z imenovanjem grofa Buquoya za poljedelskega ministra je pa Körber pridobil agrarne kroge, ki bodo prišli k sebi, kakor doslej, na politične stranke. Apo grofu Buquoyu se je Körber približal tudi fevdalnemu veleposestvu. Da bi Čehi obstruirali proti vladi, v kateri je minister Randa, dr. Sylveste ne veruje. Nemci se morajo pri rešitvi vsakega vprašanja ozirati na moč nemškega naroda v Avstriji in skrbeti ne le samo za to, da vsdrže, marveč tudi za to, da povečajo sedanje nemško posestno stanje. Le narodnostna politika, ali z drugimi besedami: ponemčevanje slovenskih narodnosti, more koristiti Nemcem. Dr. Kindermann smatra za najvažnejše, da se imenuje tudi nemški minister. V „Berliner Wochenblattu“ piše, da poslanec Albrecht in deželni poslanec Oberleithner o izpremembi v Körberjevem ministrstvu. Albrecht zahteva imenovanje nemškega ministra, Oberleithner je pa mnenja, da utegne novi češki minister pospešiti na Moravskem sporazumljenje med Čehi in Nemci. Osrednja poljedelska zveza je razposlala okrožnico, v kateri toplo pozdravlja imenovanje grofa Buquoya za poljedelskega ministra. Dr. Rezek, prejšnji češki minister, se je izjavil: Odkrito izjavljam, da sem z velikim veseljem pozdravil imenovanje dr. Rande za mojega naslednika v ministrstvu. Dr. Randa je bil v marsikaterem predmetu moj učitelj, pozneje moj tovariš, in ko sem bil imenovan za ministra, moj prijatelj in zvest svetovalec. Ne dá se tajiti, da so z njegovim imenovanjem bili zadovoljni celo najbolj radikalni krogi. Moja, ki je uad 40 let vseučiliški profesor in ki je vzgojil na tisoče dijakov, se ne more obdolžiti, da ni dober Čeh. Vsi, ki poznajo njegovo preteklost in zasluge povodom delitve praškega

vseučilišča v češko in nemško, morajo priznati, da je moč, ki ljubi svoj narod. Dr. Ebenhoeh je izjavil, da se odlično ne strinja s imenovanjem nemškega ministra. Dr. Pacakovo glasilo piše o novem češkem ministru: Mladodeško zahtevo, naj se uvede češčina za notranji uradni jezik, ne bi n hče mogel zastopati bolje, kakor je bo zastopal dr. Randa. Sej je ravno on letos na shodu čeških juristov v Pragi toplo priporočal, naj se shod pridruži jezikovnemu načrtu, karega so pred dvema letoma izdelali in objavili mladodeški poslanci. Včeraj dopoldne je imel izvrševalni odbor mladodeške stranke sejo, Razgovarjali so se o izpremembi v ministrstvu in o imenovanju novega češkega ministra. Kolikor je znano, se je sklenilo počakati s sklepi o nadaljni taktiki, dokler se ne razvijejo dogodki. V kratkem bo imel izvrševalni odbor zopet sejo, v kateri bodo dobili državnozbornski poslanci navodila za državni zbor. „Politik“ priobčuje razgovor svojega dunajskega poročevalca z dr. Heroldom. Rekel je, da je vodstvo mladodeške stranke zadnjih 14 dni imelo priliko se posvetovati s Körberjem o imenovanju češkega ministra. O ministrskega predsednika je odvisno, da Čehi ustavijo obstrukcijo. A preje

Čehi ne bodo prenehali z obstrukcijo, dokler vlada z dejanji ne pokaže, da hoče izpolniti češke zahteve. Češki državni poslanec Prašek je izjavil, da ni pričakovati rednega delovanja v zbornici že z ozirom na to, ker je bilo zasedanje češkega deželnega zbora brezuspešno. Ako bi hotela vlada zadovoljiti Čeha, bi morala dobiti na svojo stran velike stranke, da si zagotovi večino. A če bi Čehi stavili pet zahtev, bi jih stavili Poljaki deset. Nemci iz sudetnih dežel petnajst in Nemci iz alpskih dežel dvest.

Zadraki „Narodni List“ pravi: Izključeno je, da bi se bili Čehi sprazumeli z ministrskim predsednikom. Med Čehi in Hrvatimi je še dolgo časa dogovor, da bodo Čehi opustili obstrukcijo le tedaj, če jo opuste tudi Slovenci in Hrvati. A Hrvati niso nikakor voljni opustiti obstrukcije, dokler bo baron Handel cesarski namestnik v Dalmaciji. Čehi so pa tudi obljubili, da se bodo skupno s Hrvati borili za čest Dalmatincev.

„Gazeta Narodova“ meni, da ima imenovanje dvornega svetnika dr. Rande za češkega ministra zgolj začasni značaj. Za češkega ministra je še dolgo časa odločen drugi zborn. podpredsednik dr. Začek, a imenovan bo za ministra šele potem, ko bodo razmere med vlado in Mladodehi urejene. Samoočebje je umevno, da je Čehom nemogoče takoj izpremeniti stališče nasproti vladi. A kakor menijo izkušeni politiki, razmere v državnem zboru ne bodo boljše, dokler vlada ne bo osonala trdne vladne večine. Sedanja izprememba v ministrstvu je polovična. Mogoče, da se vladi posreči rešitev proračuna in volitev v delegacije, a nagodbo z Ogrsko in mnogo drugih velevažnih gospodarskih in finančnih predlog bo moral rešiti znani § 14.

Ogrski državni zbor.

V soboto so v ogrskem državnem zboru nadaljevali razpravo o uravnavi reke Rabe. Govorili so poslanci Bolgar, Kubik, Rakovsky Molnar in Guther.

Splošno menijo, da bo Tisza zahteval glasovanje o izpremembi poslovnika 15. novembra. Opozicijske stranke so sklenile, dasi še niso formalno edine, nadaljevati boj proti vladi.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

„Norddeutsche Allg. Ztg.“ poroča: Drž. kancelar grof Bülow se je pred kratkim dogovoril z avstrijskim poslanikom pl. Szögyenyem o nadaljnjih pogajanjih glede trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Drž. tajnik grof Posadowsky bo vsled tega dogovora odpotoval na Dunaj, da dokonča pogajanja.

Non expedit.

Poročila raznih listov, da se udeležijo volivne borbe v laški državni zbor tudi nekaj katoliških kandidatov, je treba sprejemati silno oprezno. Tako se je n. pr. trdilo o uredniku „L' osservatore catholico“ v Milanu F. Meda, da je med kandidati. Ta izjavlja, da ni na tem nobene besede resnične.

Francoski katoliški shod,

bo od 14. do 20. novembra v Lillu. Zaradi sedanjega položaja bo ta shod, ki je 31. na Francoskem, za katoličane velike važnosti. Razpravljali bodo o organizaciji katoličanov.

Italijansko vseučiliško vprašanje.

V Tridentu zaradi dogodkov v Inomestu jako vre. V soboto je kakih sto oseb broječa množica demonstrirala po mestu. Demonstranti so klicali: Zivello italijansko vseučilišče v Tratu, proč z nemškimi barbari! — Nemško državno gimnazijo je ščitila policija.

Francoska in Vatikan.

V komisiji francoske zbornice, ki proučuje vprašanje ločitve cerkve od države, je

naznanil Combes, da je izdelal sakonski načrt, ki je nekoliko drugačen kakor ga je izdelala komisija. Glavni razloček je o določitvi pokojnine za duhovnike, ki bodo dobili prva štiri leta, ko se izvrši ločitev cerkve od države, na leto 400 frankov odškodnine.

Ogrski katoliški shod.

se je izvršil sijajno. Nad vse slovesen je bil zaključek, ko so se preteklo nedeljo popoldne zborovalci in nešteta množica budimpeštanskega prebivalstva poklonili Brezmadežni. Za shod so razvili agitacijo šele zadnji teden in tudi govorniki so bili določeni kratko pred shodom. Značilno je, da na shodu niso bili le, kakor na prejšnjih, skoraj izključno le duhovniki in kmetje, marveč je bila prav čisto zastopana tudi inteligenca. Shod je otvoril Grof Zichy. V svojem govoru je pozivljaval vse ogrske katoličane na složno delo na kulturnem in socialnem polju. Ob tej priliki je imela tudi „Zveza ogrskih krščansko-socialnih društev“ svoje ustanovno zborovanje. Za predsednika „Zveze“ so izvolili kanonika dr. Giesswana, za podpredsednika pa tovarniškega delavca Andreja Szalaczija. Tudi akademična katoliška ogrska mladina je bila častno zastopana na katoliškem shodu. Znak letošnjega ogrskega katoliškega shoda je, da so se ga udeležili širnejši ljudski sloji, in zlasti kat. akademična mladina. Medtem ko se voditelji pričajo, katera stranka v zbornici je prava katoliška stranka, je pa ljudstvo samo skrbelo za vztrajno agitacijo za udeležbo. Ne mislimo optimistično o uspehih letošnjega kat. shoda na Ogrskem, a veseli nas pa, da se je začelo i ogrsko ljudstvo samo zanimati za razvoj katoliške zmisli.

Nizozemsko in Portugalsko.

Iz Haaga poročajo, da je nizozemski minister za unanje stvari podpisal dve pogodbi med Nizozemsko in Portugalsko. Prva pogodba določa meje med obema državama na otoku Timor, druga pogodba pa določuje, naj o vseh prepornih točkah med Nizozemsko in Portugalsko sklepa permanentno razsodišče. Minister je tudi naznanil zbornici, da se z Angleško vrše pogajanja o pogodbi glede razsodišča.

Stoletnico „Code civil“

so praznovali včeraj v Parizu. Priredili so banket, kateremu je predsedoval justični minister Vallé in pri katerem sta bila navzoča tudi avstrijski min. svetnik Schumacher in praški župan dr. Srb. Justični minister Vallé se je zahvalil tujim odposlancem in učenjakom za njihovo udeležbo pri slavnosti in jih prosil, naj svoje vladarje pozdravijo v imenu francoskega naroda. Ko so Francozi v preteklem stoletju pri nas ustanovili ilirsko kraljestvo, so tudi vpeljali „Code civil“.

Sestanek vladarjev.

„Corriere della Serra“ v Milanu poroča, da se b. s. s. nemški cesar in italijanski kralj v Lornu. To vest je potrdil nemški konzul v Lornu.

Položaj v Maroku.

V Tanger došli parnik „Hercules“ poroča, da oblegajo vstahi mesto Larache. — Streljali so celo na parnik. Kapitan angleškemu diplomatskemu zastopniku v Tangeru izročil pismo angleškega podkonzula v Larachu. Pismo je angleški zastopnik poslal povelju ku angleške križarice „Diana“ in mu najbrže ukazal, naj se odpelje v pristanišče obleganega mesta, kjer naj ščiti angleške krest.

Razprava proti generalu Schaumannu.

Razprava proti generalu ruske armade Schaumannu, očetu morilca finskega generalnega guvernerja Bobrikova se je pričela te dni in osvetljuje jasno uporne namere Fincev. Dokazuje pa tudi, kako napačno je bilo od finskih agitatorjih po evrejskem časopisju razširjeno mnenje, češ, da Fince brez povišja zatira ruska vlada. Pri Schaumannu so našli papirje, na katerih je bil natančno izdelan načrt o organizaciji tajnih čet strelcev na Finskem, ki bi ob ugodnem času povzročili upor proti Rusiji. Načrt je izdelan v vseh podrobnostih in določen je celo, da bi se izurili vsi Finci v porabi — Mauserjeve puške. Tudi sin Schaumannov, morilec Bobrikova, je bil član po očetovih načrtih organizirane vstajske finske strelne čete. Našli so tudi Schaumannova pisma, v katerih piše o vetaji Fincev. Pri razpravi Schaumann ni tajil, da ni pisal navedenih spisov. A zagovarjal se je s tem, da ni nameraval ničesar izvesti in je te stvari pisal le za kratek čas. Ni izključeno, da bi ne bil Schaumann oproščen, ker se mu ne more dokazati izvršitev hudeleleških namenov. A ruska vlada bo s to razpravo dosegla svoj namen, ker je že dokazala, da je le z resnimi odredbami in pa s tem, da je izgnala hujšaka, preprečila pretečo vstajo na Finskem.

Vstaja Hererov.

General Trotha poroča iz Windhuka: Naša poizvedovalna četa je 20. t. m. pre-

gnala uporne domačine rodu Witboj iz Nauba. Sovražnik je imel dva mrtva in je moral pustiti konje in živino na bojišču. Vataši so na naselbini Gibeon ukradli 100 konj. Poizvedovalna četa Steffenova je nagonila 1000 živine in ustrelila enega Witboja. Naselbine Kleinpenz vataši niso poškodovali. Na njej je 10 naselnikov in vojakov. Vataši so 23. t. m. napadli Steffenove poizvedovalne čete, taš so izgubili enega jezdeca in dva domačina.

Burna seja v španski zbornici.

Povodom razprave o kaz. nasledovanju poslancev je prišlo v španski zbornici do burnih prisorov, da je moral predsednik določiti tajno sejo.

Gonja proti katoliškim častnikom na Francoskem.

V francoski zbornici je opozicija ostro napadla vojnega ministra Andreja. Vladna večina je z veliko težavo odbila napad. Ministru so očitali grdo ravnanje s stotnikom Coignetom, katerega je André izročil v oskrbo zdravniku za umobolne. Katoliške častnike André toži v vojnem ministristvu in vodijo se o njihovem obnašanju posebne listine. Polkovnik Rouse je v svoji interpelaciji trdil, da je prejšnji poveljnik na vojaški šoli v Saint Mouxentu uvedel med gojenci vohunstvo in protivojaška predavanja. Pozneje je bil menda za te svoje zasluge imenovan za vojaškega poveljnika burbonske palače. Vojni minister je vse tajil, kar so mu očitali. Vilemieuve je pa izjavil, da framsoneke lože zbirajo material, da onemogočijo povišanj v službi katoliškim častnikom. Imenoval je celo vrsto častnikov, ki so v zvezi s framsonskimi ložami. Vojni minister je grajal odkrite spletke. Sklenili so z 294 proti 263 glasovom, da zbornica obžaluje odkrite spletke in upa da bo vlada nastopila proti krivcem.

Bolgarsko sobranje.

je otvoril bolgarski knez Ferdinand s prestolnim govorom. Naglašja, da se je v kneževini dvignila trgovina, kakor tudi kredit. Z ozirom na dogodek v Makedoniji se sklicuje na dogovor s Turčijo, po katerem je zopet postal položaj s Turčijo normalen. Bolgarsko ljudstvo goji globoke simpatije do Rusije. Kneževa sestanka s cesarjem Franc Jožefom in z angleškim kraljem dokazujeta, da države zaupajo Bolgariji. S knezovim obiskom srbskega kralja v Nišu se je storil prvi korak za uresničenje srbsko bolgarskega sporazumljenja. Da so odnošaji med bolgarsko kneževino in srbskim kraljestvom dobri, dokazuje obisk srbskega kralja v Sofiji.

Srbski kralj na Bolgarskem.

Iz Sofije poročajo, da se je včeraj zjutraj ob 7. srbski kralj Peter v spremstvu ministrskega predsednika Gruica in drugih dostojanstvenikov pripeljal na obmejno postajo Hesapčijev. Kralja so na bolgarskih tleh sprejeli in pozdravili srbski diplomatični zastopnik v Sofiji Simić, minister Popov in kralju za častno službo prideleni bolgarski častniki. Stotnja vojakov z zastavo in godbo je počastila kralja, katerega je tudi burno pozdravljalo prebivalstvo, ki se je vkljub slabemu vremenu v dokaj velikem številu zbralo. Generalni svetnik iz Sofije je na stari slovanski način pozdravil kralja na bolgarskih tleh ter mu ponudil na umetno izdelanem krožniku kruh in sol. Po končanem pozdravu se je kralj odpeljal v Sofijo.

Štajerske novice.

Š Ustanovitev Marijine družbe v Nazarju. V nedeljo 9. okt. so nazarski zvonovi in gromenje tedajev nannanjali slavnost, ko je bila ondi ustanovljena dekliška Marijina družba. Okol 200 članic se je zbralo v beli obleki in v venci, da se izročijo v varstvo Marije. Vkljub slabemu vremenu je cerkev postala pretesna, toliko ljudstva je prišlo od vseh strani. Ganljiv je bil pogled na toliko število novih Marijinih hčera, ki so že več mesecev se zbirale in pripravljale na družbeno zvezo. Družbin križ, ki so ga članice si oskrbele in je bil pri tej slavnosti blagoslovljen, je pričujoče vse očaral. C. p. Elekt je imel slavnosti primeren govor, v. č. p. gvardijan Klarus pa slovesno službo božjo, med katero so družbenice imele prvo krat skupno sv. obhajilo. Lepa hvala gre mariborskim dekletom, ki so mnogo pripomogle, da se je naša slavnost izvršila tako božirno.

Š Odvetniki. Odvetniški koncipijent gosp. dr. Vladimir Sernee vstopi s 1. novembrom v pisarno g. dr. Karola Slanca v Novem mestu, odvetniški koncipijent g. dr. Milan Gorišek vstopi v pisarno g. dr. J. Lešćnika v St. Lenartu. V pisarno g. dr. Fr. Rosine v Mariboru vstopi odvetniški koncipijent gospod Ivan Trstenjak, v pisarno gospoda dr. Ivana Glaserja pa gospod J. Reich.

Š Trojno slavnost je praznoval letos gimnazijski učitelj g. Fran Horak: 30.

letni službeni jubilej, srebrno poroko in 60. letnico svojega rojstva.

Š Krošnjarjenje hočejo prepovedati v Mariboru. Zato se je pričel potegovati ondodni trgovski gremij.

Š Umrli je v Lambahu pri Mariboru posestnik in mesar gospod Ivan Robič, star 60 let. — V Ptujju je umrl hotelir g. Franc Osterberger.

Š V Slov. Blatnici so pri občinskih volitvah zmagali nemškutarji.

Š Nagloma umrla je v Mariboru so progla. k. r. davčnega oficijala, g. Alojzija Boc, rojena Cater.

Š Iz brežiškega okraja. Poročilo, da je učitelstvo brežškega okraja izbacilo knjige družbe sv. Mohorja iz šolarskih knjižnic, je neosnovano. V imenik knjig, primernih za učenje, je sprejela učiteljska skupščina tudi 17 knjig, ki jih je izdala družba sv. Mohorja. Ker se pa tudi v drugih knjigah družbe sv. Mohorja nahaja obilica izbornih spisov, primernih za mladino, se je izrazila želja, da bi družba sv. Mohorja te svoje bisere, raztresene po raznih knjigah, zbrala in izdala v posebnih knjižnicah za mladino. To je res hvalevreden nasvet! — Op. ured.: Dotično poročilo smo čitali v „Slov. Gospodaru“.

Š Premeščen je č. g. Al. Kramaršič od Sv. Marka pri Ptujju v Makole.

Š Fingiran roparski napad Dne 24. t. m. je prišel 19letni Anton Stanger, pekovski vajenec na orožniško postajo v St. Petru (okraj Konjice, naznaniti, da je bil napaden v gozdu pol ure od St. Petra, ko je nesel kruh v Orešje. Napadla sta ga dva moža, katerih eden mu je prerezal suknjo, drugi je pa držal za vrat ter mu preiskaval žepa. Vzela sta mu 40 vinarjev in pa rujavo listnico. Nato sta zbežala proti Bizeljskem. Orožniška patrolja in ž. njo Stanger je takoj odšla zasledovat zločinca. Na Bizeljskem se jim je pridružil že en orožnik, a o zločincih niso našli nobenega sledu. Ker se da iz prerezane suknje sklepati, da je bil napad fingiran, za kar govori tudi dejstvo, da na živahni cesti nihče ni videl zločincev, so Stangerja izročili okrajni sodnji v Kozjem.

Koroške novice.

k Slovenska zmaga na Koroškem Globasnica. V soboto, dne 29. oktobra se je vršila volitev v občinski odbor, pri kateri so naši liberalci, (njam na čelu dr. Gustl), v vseh treh razredih pogoreli. Zavaljo zmagovalnih razmer v Globasnici je bil boj hud, ali zmaga je ostala na naši strani. V tretjem razredu smo zmagali za 8, v drugem za 6 in v prvem za 3 glase. Liberalcem se menda jako škoda zdi za „golaž“ in za papir, ki so ga za različne rekurze porabili, sicer pa so bili na dan volitve in dan poprej jako „dobro volje“. — Zavednim slovenskim volilcem kličemo krepki: Zivili!

k Imenovana sta sodna tajnika gg. I. Stepischnegg in Anton Haider za svetnika deželnega sodišča.

k Porotne obravnave v Celovcu se prično dne 22. novembra.

k Novo mašo je pel včeraj č. g. Ivan Lučovnik.

k Obesil se je v gozdu Dobrava pri Borovljah 35letni puškar Jakob Komplöi.

k Ozdravel je predsednik celovškega dež. sodišča dvorni svetnik g. Rudolf Uillepitsch p. l. Krausfelds ter je zopet prevzel vodstvo dež. sodišča.

Belokranjske novice.

Šola v Nemški Loki ima dva razreda, enega za Kočevce, enega pa za Slovence. A šujte! 18 otrok prvoletnikov je letos vpisanih v nemški razred, ki so rojeni trdi Slovenci in niti besediče nemškega govoriti ne znajo. Stvar bode pač treba preiskati, kdo je vzrok, da se ponemčuje slovenska deca. Kakšen uspeh se mora doseči s takimi otroki pri pouku, si pač vsakdo lahko misli.

V Črnomlju so imeli do prihoda sedanjega glavarja takomenovano »satvorno uro« po gostilnah. Sedaj je pa odpravljena. Zakaj pa, gosp. okrajni glavar? V drugih okrajnih glavarstvih se kolikor toliko omejuje pijančevanje, tu se pa le še bolj pospešuje. Mi smo pač mnjenja, da boče »če za čašo vinca rujnega pošten kristjan življenja dā«, imel tak »pošten kristjan« še tudi par grošev, katere boče plačal v hotelu pri Laknerju, če hoče piti čez policijsko uro.

V Metliki je stanovanje znanega pisarja, ki ga je šegotala krača, da je pero med prste vzel in mazati po »Narodu« začel, da obsojena klerikalca dva kot grda obrekovalca sta. To vpil dne petega je avgusta letos svetu na vna usta, ko je bil v Metliki neki nagode, da zamolčim druge še neznade. A stvar drugače se je zasukala, in pravica jasnja se dokazala: da obrekovalec vedno še ostane, ki piše budalosti prav neslane.

Ne hvali dneva pred večerom. Dne 5. avgusta je »Slov. Narod« smešil metliškega g. kapelana in štiri druge Metličane ter jim podtakal obrekovanje. Slisecval se je na neko pravdo. A ta pravda je dobila drugo lice. Gg. Vukšinić in Fr. Prus sta že

oporočena, a drugi bodo tudi, tako vsaj pričakujemo. Čakali smo, kdaj bo »Narod« preklisal svoje obrekovanje. Lahko je sedaj sram Bertla in Tineta, ki sta kozle prevrčala po »Narodu«. Če sta moža, poročajta sedaj resnico in preklidita svoje obrekovanje!

Vrhnjske novice.

V Čestni odbor ozir. njega načelnik G. Jelovšek je dal napraviti trator od svoje hiše do sosedne gostilne, da si ne omaže čavljev, kadar gre na tarok. — Ni čuda torej, če se mora kljub 25 % cestnega naklada vzeti še ogromno posojilo. Čestni odbor ima veliko potrebnih del izvršiti, a še vedno toži da ni denarja.

V Občinski tajnik na Vrhniki ima plače K 1500.— s raznim pavšalnimi čez K 2000; dela imenda veliko posebno zadnji čas, ker ima tudi porifel mesogleda. Zato se večkrat pripeti, da ga stranke ne dobijo v pisarni. Če že toliko plačujemo za tajnika, si želimo boljše — uradovanja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. oktobra.

»Slovenska dekadencia?« Liberalci so začeli premišljevat, in sicer pravi »Slov. Narod«, da premišlujejo »mirno in nepristransko«. Zaključek tega premišljanja je ta, da jih »obhajajo zle slutnje za prihodnjost« in sicer se boje liberalci za slovenski narod. Našli so v njem sledeče bolezni: »Popadla ga je politična anemija, loteva se ga sušica, ki mu uničuje zdrave instinkte, zlasti energijo, krepot, voljo in razum ter treznost v vseh slučajih, ki jih nanese življenje«. Grajščinski lakaj, ki se upira z vso silo razširjenju volivne pravice, zavija v »Narodu« svoje hinavske oče in zdihuje: »Zlasti širše plasti naroda prevzema neka vdanost v usodo, neka slabotnost v odporu neka lenoba in letargija v vseh javnih zadevah, ki je pri zdravih narodih ni opaziti... To so nadvse žalostni pojavi. Slovenski kmet, to je očitno, je hudo bolan. Navedeni znaki so očitni dokazi akutne dekadence, in vsakemu, komur je narod res pri srcu, ki ni naroden samo v veseli družbi, se vsiljuje vprašanje: Kam jadrmo in kaj bo konec tega procesa?« S tem obupnim klicem se končuje sobotni članek »Narodov«, prava slika žalosti in obupa. Kam jadrmo, nas vprašujete? Kam liberalci jadrate, vprašajte barona Schwagla, ker vi jadrate za njim! Kam jadra naše slovensko ljudstvo, pa tudi že ve ves svet: Slovensko ljudstvo se bori, da vsaj na Kranjskem postane na svoji zemlji svoj gospod in se iznebi politične nadvlade tujih privilegijancev. Vi liberalci pravite, da je to dekadencia. Res, dekadencia liberalizma — a to je vstajenje poštenega naroda!

Pridite na dan! »Narodu« slavnost »Katol. društva za delavke« še vedno ne da miru. V zahvalo, da delavstvo na »Narodova« izzivanja povodom sokolske slavnosti ni reageralo, piše v soboto Svegljev hlapec: »Lahko bi bili ljudi nahujskali, lahko bi bili povzročili tudi kake demonstracije in sploh delavkam korenito pokvarili slavnost in veselje«. »Narod« je pri tem samo na nekaj pozabil, da je tudi v Ljubljani že jako malo ljudi, ki bi se ozirali na »Narodovo« hujskanje, ker vsakdo ve, da je vse, kar »Narod« piše, le manever kapitalistične nemško-liberalne zveze. Ali menite, da so soc. demokratje še tako neumni, da bi iskali krvavih glav na ljubo gospodom okoli »Naroda«? Naj bi le »Narod« kaj hujskal, potem bi bil nastop pri slavnosti le še sijajnejši in prihiteli bi tolike množice mož, da bi poteptale vsakega, kdor bi si upal delavkam kaj napraviti. Gospod dr. Triller, kje ste s svojo fineso, da se ne ogorčate sedaj, ko »Narod« grozi — delavkam? Seve po sijajni slavnosti »Narod« lahko razteguje umazana svoja usta, a ker se tako baha, kaj vse zmora, naj vendar poskrbi, da njegova klika že vendar enkrat skliče v Ljubljani javni ljudski shod! Potem bomo videli, kaj misli o tej kliki — ljubljansko delavstvo!

Osebnosti. Za sodnijskega tajnika je imenovan sodni adjunkt dr. Karol Kočevar v Mariboru; prestavljeni so sodni adjunkti: dr. Anton Torggler iz Ptujja v Maribor, dr. Jurij Radoš iz Konjice v Ptuj. — Podpolkovnik Rudolf Rüdinger, poveljnik deželnega orožniškega poveljstva v Ljubljani, in Lam-

bert Konsehegg, poveljnik orožništva v Inomostu, sta imenovana za polkovnika. — Radi saslup pri mednarodni razstavi za uporabo spirita je cesar odlikoval arhitekta profesorja Maksa Fabianija s viteškim križcem Franc Jožefovega reda.

Ginljiva pridiga. Glasilo južnoštajerskih odpadnikov po krivici, »Stajerc« imenovano, je čutilo potrebo, da uganja nekoliko hinavščine in prineslo kot uvodnik silno pobožen članek pod naslovom »Na grobih«. V tej ginljivi pridigi čitamo: »Tukaj sem na grobe pridite Vi politični hujskači, pridite sem Vi prvaški, farški in dohtarski hincavi, tukaj, ravno tukaj se vam mogoče odprejo oči, ravno tukaj zasnabit sprevidite, kako minljivo, kako brezvestno je Vaše podenjanje.« — Pobožnost »Stajerc« je torej prav posebne vrste, če mora še na grobeh zmerjati slovenske rodoljube. Tudi trdi vedno, da nimajo »klerikalci« nobene ljubezni do bližnjega. A »Stajerc« prišadi imajo te ljubezni še mnogo manj, kajti v ravno isti pobožni številki čitamo dopis žene orehovskega Vračka, ki nekomu kliče: »Ta človek, kateri je dotično laži pisal, ni človek, ampak zanikerna mrcina. Bog naj ga kaštigal!« Take cvetke poganja »svobodna misel« v zeleni Stajerski.

Shod v St. Vidu pri Zatičini je priredil včeraj pop. dež. poslanec dr. Zitnik, ki je volivcem poročal o dež. sboru kranjskem. Volivci so soglasno in navdušeno pritrjevali poročilu ter izrekli zaupanje kat. narodnim poslancem. Več prihodnjaj.

Umrli je v Gorici vpokojeni kurat č. g. Janez Slokar.

— Odgovor slovenskih delavk »Slovenskemu Narodu«. Delavske slavnosti, katere se je pretekle nedelje udeleževalo v Ljubljani nad 5000 oseb »Slovenski Narod« ni mogel prezreti V odgovor »Narodu« so nam poslale vrle delavke naslednje vrstice: »Slovenski Narod« se je v št. 243 o priliki desetletnice našega društva in blagoslovljenja nove zastave zaletel tudi v to našo slavnost. Kvasi o izkoriščanju delavk od strani duhovnikov. Povemo gospodi okoli »Naroda«, da nas nikdar niso duhovniki izkoriščali, najmanj pa še pri tej priliki. Da slovensko praznujemo desetletnico in da napravimo novo zastavo, za to smo se izrekle društvenice same, brez najmanjšega pritiska od strani duhovnikov. Da smo se pa pri tej priliki me in z nami vred vse delavstvo za jubilej Brezmadežne poklonile Mariji, to bi pa tudi liberalcem prav nič ne škodilo, če bi nas posnemali. Tudi očita pred. g. kanoniku dr. Karlinu, da je zabavljaj čez narodno - napredno stranko, Mislimo, da se g. kanoniku ne zdi vredno pošiljati popravka, zato vam povemo me, da nismo čule pri govoru g. kanonika nikakega zabavljanja čez narodno - napredno stranko, ker je liberalizem vsem svojim sestavom taka ničla, da pri takih prilikah ne pride v poštev. Pravi tudi nadalje, da je bilo pri našem spredu, kakor pri pogrebu in da nas je meščanstvo pustilo na cedilu. Ma vam pa povemo, da so naš spredu prišlo gledat tudi liberalne dame in, kakor smo čule, tudi g. Malovrh sam. Da pa na strelišču ni bilo več ljudi, kakor jih je bilo, je krivo to, da me nimamo tiste moči, s katero bi mogle dvorano raztegniti, da bi moglo več ljudi noter. Da pa liberalcev nismo vabile, to se pa razume samo po sebi, ker nas je v resnici sram take družbe. Gospode okoli »Slov. Narod« jezi menda tudi to, da se je tudi pri tej priliki pokazalo, da je delavstvo odločno katoliško in slovensko. Tako bo tudi ostalo, tega ne bo preprečila nobena slovensko - nemška zveza. Nasprotno pa bodo kmalu vsi trezno in pametno misleči ljudje pustili liberalno stranko na cedilu. — Katoliške slovenske delavke.

— Krasen zgled katoličanov angleške mornarice v Trstu. Predminolo nedeljo se je dogodil v Trstu tale nenavaden prizor. Ob moraki obšli so se izkrčevali ob 8¹/₂ uri zjutraj angleški mornarji v lepi obleki s slavnim znakom na glavi. Dosti ljudi je bilo navzočih, ko se je čoln za čolnom natičen s mornarji bližal obali. Vsi so bili radovedni, kaj pomenja to zbiranje. Že jih je bilo okoli 300 prostakov razven častnikov. Ko so bili vsi v redu in v vrsti, stopil je pred nje priprto kapucin — čast. pater Kaj — in ves voj je začel korakati mirno in resno skozi mesto za kapucinom, ki je možko vodil četo 1/4 ure daleč v kapucinsko cerkev k sv. maši. V cerkvi je bil vojakom že pripravljen prostor. Častniki so bili v prezbitoriju. Pred mašo je njih katol. vojaški kaplan opravil neke molitve in potem začel sv. mašo, pri koji je stregel mornar. Mornarji so pri čeli sv. maši razun evangelija klečali in držali v rokah molitvenik, iz katerega so peli in molili. Dva mornarja sta vzgledno se vedé pobirala med sv. mašo tudi miloščino in opravila tako delo

možnarija. Po evangeliu je bila tudi pri-
diga.

— **Umrli je nagloma** v Trnovem na
Notranjskem g. A l e k s a n d e r J e n k o,
član znane Jenkotove rodbine in brat biv-
šega isterskega poslanca g. Slavaja Jenkota.
Rajnik Jenko je bil narodnjak in dostojub
vse svoje življenje. Že pred več ko 40 leti,
kot mladenič, je bil naročen na slovenske
časnike, ter ud narodnih društev. Zveden je
bil v pisarniški stroki in jako pretrežljiv;
ljudem, ki so ga sveta in pomoči prosili,
je rad pomagal. Kat. narodni stranki je bil
naklonjen, in večkrat je nasprotnikom mar-
sikatero bridko resnico povedal. Zelo na-
darjen sicer, je bil nekaj posebnost v vsem
življenju. To se bo pozabilo, a ljudje bodo
ohranili dolgo v spominu njegovo značajnost
in dobrosrčnost. Umrli je siromak neprevi-
den, ravno tako, kakor njegov brat in stric.
Naj v miru počiva!

— **Pogrešali so** 37 let starega slabom-
nega Jožefa Mirtiča z Dvora pri Zu-
žemberku. Sedaj ga je izledilo orožništvo.

— **Zagreb pretvarjajo v vojašnico**
V Zagrebu nameravajo stalno namestiti od-
delek domobranskih huzarjev ter bodo v ta
namen zgradili novo konjeniško vojašnico.

— **Petrolej se podraži.** Petrolejni
kartel je sklenil povišati ceno rafiniranemu
petroleju za 1 K pri kvintalu. To povišanje
cene se prične s 1. novembrom.

— **Volitve na Hrvaškem** Hrvaški
realisti zbrani okoli »Obzora« in »Narodne
Obrane« kandidirajo pri dopolnilnih sabor-
skih volitvah v okraju dolajemiholjskem
glavnega urednika »Narodne Obrane« dr.
I v a n a L o r k o v i č a.

— **Slovanska organizacija v Ame-
riki.** »Pittsburgh Chronicle Telegraph« se
v uvodnem članku simpatično bavi z novo
slovansko organizacijo »Slovansko zvezo« v
zahodni Pensilvaniji, ki ima svojo centralo v
Pittsburghu in ki šteje že 28.000 članov.

— **Nesreča pri igranju.** Na Premu
pri Postojni so se lovili otroci. Neki otrok
je Sletnega Antona Zele s tako silo podrl
na tla, da si je deček zlomil nogo.

— **Iz gugalnice** je padel v Skotji
Loki Henrik Matvetti ter se nevarno poško-
doval.

— **Tatvine na tržaškem pokopa-
lišču** se strahovito množijo. Raz nekega groba
so tatovi odnesli cel kip. Dotična rodbina
namerava tožiti mestni magistrat za od-
škodnino.

— **Samomor milijonarja.** V Reki se
je s lovsko puško ustrelil milijonar Luigi
O s z o i n a k.

— **Avstrijci na svetovni razstavi**
v St. Louisu. Razodišče na svetovni raz-
stavi v St. Louisu je prisodilo avstrijskemu
razstavnemu oddelku 46 velikih daril, 124
zlatih, 109 srebrnih in 84 bronastih svetinj.

— **Razprava proti baronu Wall-
burgu** je bila v Budimpešti 29. oktobra.
Kakor znano, je baron Wallburg obdolžen,
da je v zvezi z agentom Staudingerjem po-
naredil matriko, vsled česar je bil Staudin-
ger v Ljubljani obsojen na štiri mesece. —
Prebrali so izjavo kanonika Zamejca da mu
je njegov brat povedal, da je bila Wallbur-
gova mati morganatično poročena z nadvoj-
vodo Ernstom. — Razpravo v Budimpešti so
preložili, ker hočejo zaslišati še razna prič.

— **Radl ljubezni postala tatnica.** Iz
Budimpešte poročajo z dne 29. t. m.: Si-
vilja Ana Kopatits, hčerka pismonoske Kopa-
titsa, se je ustrlela v nekom tukajšnjem ko-
pališču. Ta samomor pojasnjuje zadnje po-
neverjenje na budimpeštanski pošti. V pismu,
katerega je samomorilka zapustila, izjavlja,
da je ukradla svojemu očetu rekomandirano
pismo, v katerem so bili brilantni in vrednoti
12.000 kron. Brilante je izročila svojemu
ljubimcu Pappu, ki ji je obljubil, da jo po-
roši. Ker je izvedela, da je Papp pobegnil
z gospo Imredy, ločeno soprogo ministrskega
tajnika, se je ustrlela. Dunajska policija je
obvestila policijo v Budimpešti, da sta Papp
in Imredy pobegnili v Bremen.

— **Gojenci pri vojaških godbah** po
najnovejšem ukazu vojnega ministrstva ne
bodo smeli sodelovati pri javnih godbenih
nastopih in pri vajah do dopolnjenega 16.
leta. Ministrski — jako umestni — odlok
izdal se je z ozirom na zdravje gojencev,
ker se v tej starosti jamejo še-le telesno
razvijati. Od 16. do 17. leta smejo imeno-
vani mladeniči sodelovati pri koncertih le
do polnoči, na vaje i. t. d., siliti se pa tudi
takrat ne smejo.

— **Ogenj.** Včeraj med popoldansko
službo bežjo se je unelo v Cerknici pri
Zajcu. V hipu so bile tri hise v plamenu.
Požarna bramba in prihiteli ljudje so ogenj
omejili. V nevarnosti je bil velik del trga.
Pogorelci so za male vsote zavarovani. Za-
žgali so bržkone otroci. — Včeraj popoldne
je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku
Anžlovarju v Zagorici pri St. Vidu na Do-
lenjskem.

— **Samomor dijaka.** Od dne 12.
t. mes. so pogrešali osmošolca novomeške
gimnazije Alojzija Vandola. Sedaj
ga je našel blavec, čestnika mlina Franca
Seidla mrtvega v vodi. Skoro gotovo se je
dijaku zbledlo, da je skočil v vodo. — O

tem se nam še poroča iz Novega mesta:
Osmošolac Vandol je 12. t. m. omenjal, da
se ne vidi več s svojimi tovariši ter se po-
slavljal od njih. Ker je ravno isti večer neka
žena slisala ob Krki pozno po noči glas: »Z
Bogom!«, nato pa padec v vodo, se je iz
tega sklepal, da je bil ravno Vandol do-
tični, kar se je sedaj izkazalo za resnično.
Včeraj je bil cerkveno pokopan.

— **Dijaška kuhinja v Kranju** je
razpustila tiskano poročilo za 10. upravno
leto. Odkar se je začela razvijati gimnazija
v Kranju, rastle je število njenih dijakov,
rastle pa so tudi potrebe in troški so se
vedno večali. Dvom so izkazani troški v
prvem letu (1894/95) z zneskom 1150 92 K,
je bilo v preteklem letu samo za hrano di-
jakom troškov 5070 36 K, toraj skoro pet
krat toliko. V desetih letih je kuhinja iz-
dala 276 959 obadov ter izplačala samo za
hrano 46.227 16 K. Skupno premoženje
znaša 22.513 17 K, razpoložnina dne 31. avg.
t. l. 2303 65 K. Odbor se zahvaljuje in prosi
nadaljnih prispevkov.

— **Iz Aleksandrije** se nam poroča:
Novi apostolski vikar in delegat za Egipt in
Arabijo, naslovni nadškof oirenski, magr.
Avelij Briante, se je 18. oktobra povrnil iz
Jeruzalema v Aleksandrijo. V luki so ga po-
zdravili zastopniki cerkvene in svetne oblasti,
svirala je godba salezijancev. Ob 4 uri po-
poldne se je pripeljal med velikim spre-
stvom do cerkve sv. Katarine, kjer se je vr-
šil slovesen vhod. Cerkev je bila dostojno
okrašena in prostor pred njo ves v zmeta-
vah. Občinstva se je zbralo ogromno. Med
streljanjem s topi in igranjem godbe šol-
skih bratov se je novi viši pastir podal v
cerkev, kjer se je vršil cerkveni obred pri-
dohodu novega škofa. V samostanski dvo-
rani so nato še zastopniki svetne oblasti,
guverner, mnogi konzuli in drugi odlični
gospodje, tudi zastopniki razkolnega grškega
in armenskega patriarha čestitali novemu
škofu na mnogo leta.

— **Nove orglje** so dobili v Zagradou.
Včeraj dopoldne jih je blagoslovil g. dr. Žit-
nik. Zbralo se je mnogo ljudstva tudi iz
sosednjih župnij.

— **Smrt pod lastnim vozom.** V
torek popoldne se je napravil 74-letni po-
sestnik Jožef Jug iz Semnice pri Kalu z
vozom, napolnjenim s sadjem, v katerem sta
bila vprežena dva konja, proti Gorici. Najbrž
je mož preveč pil in je vsled tega preveč
poganjal konje. Blizo Avče je padel Jug pod
voz, tako da je šel voz čez njegovo truplo.
Ko sta prišli pozneje dve osebi mimo njega,
našle sta ga že umirajočega. Bil je na prsni
in nogah grozno zmečkan. Prenesli so ga v
Avče, a tam je že čez nekoliko trenutkov
izdihnil svojo dušo.

— **Z Bučke** se nam piše: Letina pri
nas je srednja. Suša pri nas ni naredila to-
like škode, kakor drugod, tudi toča nas le-
tos ni obiskala. — Nedavno je tukaj nekdo
prodal graščinski kozolec, ki je takorekoč
zapuščen in rebra kaže. — Prodajalec si je
menda mislil, da je kozolec brez gospodarja.
A mož se je varal in bil kaznovan. — Naša
občinska blagajna ima dobrega prijatelja.
Nekdo namreč ni prijatelj tujih kokoši, ki
ne poznajo sosedove meje. Vsled tega je ob-
činska blagajna dobila že precej grošev. Lani
pa je občinska blagajna dobila 300 kron za
udarec s palico.

— **Ricmanje** Pod tem naslovom je
80 strani obsegoča knjižica ravno kar
izšla. Dobiva se v »Tiskarni Dolenc« v
Trstu, v tabakarnah katere prodajajo »Novi
List« in v bukvarnah v Trstu. Gorici
in Ljubljani po 10 nov. (20 v.) S pešto
stane 5 vinarjev več. »Novi List« pravi o
tej knjižici: Kdor želi izpoznati resnico v
Ricmanskem vprašanju, naj seže po tej knji-
žici in naj jo pozorno prečita.

— **Sprejemi na tržaškem name-
stništvu.** Tržaška »Eunos« piše: Tudi včeraj
so se predstavljali novemu namestniku, princu
H. Henlohe, načelniki raznih uradov in za-
stopniki korporacij. Med drugimi so se pre-
stavili: namestnik dež. glavarja istrskega dr.
Andrej Stanger, drž. in deželni poslanec Ve-
koslav Spincič in deželni poslanec dr. Matko
Leginja in profesor Matko Mandić. Nadalje
so se predstavili bivši člani mestnega sveta
in obenem v to pooblašeni odposlanci po-
litičnega društva »Eunos«: Ivan Goriup,
dr. Otokar Rybač in dr. Gustav Gregorin. Na
pozdrav gosp. Goriupa se je g. namestnik
zahvalil v najpristranejših besedah ter zagotovil
deputaciji, da smatra za svojo dolžnost, da
bo vsikdar strogo pazil na točno izvrševanje
zakonov. Naprosil je obenem, naj bi se vsa-
kokrat, ko se je dogodila kakršna krivica, na-
upljivo obračali do njega s svojimi pritož-
bami. Nato se je gospod namestnik infor-
miral o raznih naših, izlasti kulturnih raz-
merah. — Naša deputacija je odnesla najbolj
utis in nado, da bodo besedam sledila tudi
dejanja. Naše zahteve so pač skromne in ne
zahtevamo drugega, nego da se vršita zakon
in pravica, kator je g. namestnik sam za-
gotovil. To je alfa in omega naših zahtev.

— **Roparski napad.** Miha Perič, sin
dobrodoškega župana, na Goriškem, se je
peljal jutraj zgodaj z vozičkom v Gorico.
Ob 5. zjutraj ko je bilo še tema, sta ga na-

padla blizu Merna dva lopova. Eden je prijel
konja, drugi pa Periča za vrat in mu zavljal,
da naj da ves denar, kar ga ima. A Miha
Perič je korajžen fant in je sunil napadalca,
da je odletel z voza. Ta se zaleti še enkrat
vanj in začela se je huda borba v kateri je prvi
lepov pustil konja in začel s kamenjem udri-
hati po Periču, ki ima ves razpraskan obraz.
Perič je pa spravljal nasprotnika podse na tla,
skočil na voz in se hitro odpeljal v mesto
naznanit policiji, da naj gre iskat lopovev.

— **25 000 kron** znaša glavni dobiček
loterije za vojaški spomenik. Opozarjamo cenjene bravae, da se vrši žre-
banje nepreklicno 12. novembra
1904 in da je čisti dohodek te loterije na-
menjen podpore potrebnim, dela nezmožnim
bojevnikom, njih vdovam in sirotam.

Ljubljanske novice.

Znamenita slavnost se je vršila včeraj
ob 11. uri dopoldne v poslopju I. c. kr. višje
državne gimnazije v Ljubljani. Profesorju
mons. T o m o Z u p a n u, vitezmu reda Franca
Jožefa, se je namreč slovesno izročila najvišja
odlika, zavod pa je ob tej priliki čestital
slavljenču in se prav pristočno poslovil od
mногоletnega, ljubega učitelja. Mladina je
mons. pričakovala in pozdravila na hodišču
in stopnišču, na kar je v primerno okrašeni
konferenčni sobi g. deželni šolski nadzornik
F. Hubad vprilo polnoštevilno zbranega
učiteljskega zbora po iskrenih besedah pri-
pel slavljenču viteški križec. Gospod nad-
zornik je v nagovoru naglašal, da si je stekel
slavljenec zaslug predvsem na šolskem polju.
Po izvrstno prestalem zrelostnem izpitu leta
1858. je bil že leta 1862. imenovan verouči-
teljem na gimnaziji v Kranju, kjer je ostal
do leta 1879. Od 1879. je deloval nepretrgno
v Ljubljani. 12 let je bil član dež. šol. sveta, kot
mestni odbornik več let načelnik šol. odseku.
Posebno mu je hrale dotična ljudska šola.
Deloval pa je tudi plodovito v ožjem po-
ključu kot duhovnik, osobito kot vodja Aloj-
zijevisča, kar mu je nagradila duhovna oblast
s tem, da ga je imenovala konzistorijalcem
in papeževim komornikom. Utencem oče-
tovski prijatelj, kolegom drag družabnik, v
vsem življenju značaj naj še dolgo uživa
ugled in sadove dolgoletnega dela. G. rav-
natelj S e n e k o v i č je čestital slavljenču
v imenu tovarišev učiteljev. Vedno ljubozni
tovariši, pravzeto vzelo v mnogoštevilnem
učiteljskem zboru, ostavlja in jamlje seboj
najlepše spomine. Ginen se je slavljenec
zahvaljeval na tolike ljubeznivosti. A to ima
kaj zasluga, so to la deloma njegova last.
Zahvaliti se ima pred vsem izvrstnemu uč-
iteljskemu zboru, potem darovitim učencem.
Ponosen je na to, da je deloval na gimna-
ziji, ki je svoj čas vzgojila Vodnika, Lin-
harta, Dolinarja in druge velmože. Končno
se je poklonila tudi deputacija dijakov biv-
šemu svojemu učitelju. Osmošolac Petriček
se je spominjal, kako si je monsignor znal
osvajati srca učencev, petošolac Stritof pa
povdarjal, da mladina prav tako občaluje
odhod in slovo, kakor se veseli odlike. Nato
se je zaključila lepa slavnost. Vsem udele-
žencem gotovo ostane v najlepšem spominu!
Slavljenču pa se pridružujemo tudi mi in
kličemo novemu vitezmu: na mnogaja leta!

Predavanja. »Slov. kršč. soc. zveze. Jutri
»Slov. kršč. socialna zveza« zaradi praznika
ne priredi predavanja. Prihodnje predavanje
bo v torek dne 8. novembra t. l.
ob pol 8. uri zvečer v »Zvezinih« prostorih
Šelenburgove ulice št. 6. II. nadst. Predaval
bo g. dr. I g n a c i j Ž i t n i k.

Kazni pri kontrolnih shodih. Odkar so
kazni zaradi zgaševanja s »tukaj« pri kon-
trolnih shodih nekam ponehale, porabijo
mnogi g. častniki vsako le možgno priliko,
da se zaosijo nad rezervisti. Tako n. pr. je
bil nedavno v Ljubljani kaznovan neki re-
zervnik z dvadsegim zaporom, ker se je
med kontrolnim shodom z a s m e j a l. O d
kdaj je po vojaških predpisih
s m e h p r e p o v e d a n in če je izšla
kakšna tozadevna naredba, nam ni znano. Res
pa ni umestno, če vojna uprava večkrat po-
šilja na kontrolne shode častnike, ki so
slovenščine popolnoma ne-
z m o ž n i, da mora res vsakega lomiti
smeh, če dotični izpregovori le par sloven-
skih besed.

Tast nevarno ranil zeta L nožem v
vrat je sunil sinodi Janez Brezovar na Do-
lenjski cesti št. 11 svojega zeta zidarja Jo-
sipa Lužarja. Prišla sta obadva pijana do-
mov in se začela prepirati. Med prepirjem
je Brezovar sunil s nožem proti Lužarju,
ga zadal v vrat in ga poškodoval tako, da
so ga morali z rešilnim vozom prapeltati v
bolnico. Ako bi bil Brezovar le nekoliko
bolj spodaj sunil, bi Lužarja prerezal žilo
na vratu.

Poročil so bo g. Peter P a p e ž, tr-
govski sodrnik z bivšo učiteljsko gpd.
A n o V e r n i k.

Jagode v oktobru. Na sv. Joštu je g.
Kadišnik včeraj odrgal prve jagode.

Razpis učiteljske službe. C. kr. mestni
šolski svet v Ljubljani razpisuje izpraznjeno
mesto stalnega suplenta, ki bo nadomeščal
obolele ali zadržane člane mestnega učitelj-

stva. Pravilno opremljene prošnje je vlagati
najkasneje do 1. decembra t. l. pri
c. kr. mestnem šolskem svetu.

Lačen tat. Včeraj zvečer je neznan tat
ukradel iz kuhinje gostilničarja Franca
Ambrožiča na Karlovski cesti z ognjišča
pečen telečjo in prešičevo penčke.

Potresno tresenje, oddaljeno 30 kilo-
metrov, je zabeležila včeraj popoldne ob
3. uri 26 m. tukajšnja opazovalnica potresa.
Tudi nekatere osebe v Ljubljani so čutile
rahlo tresenje.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Pri-
hodnje redno mesečno zborovanje vrši se v
četrtke, dne 3. novembra ob 6. uri zvečer
v deželni bolnici. Dnevni red: 1. Naznanila
predsedstva. 2. »Terapija nevroz želodca in
črev in enteroptoze«. — Dr. A. Homan. 3.
Diskuzija o »enteroptozi«. 4. Slučajnosti.

Dr. Bleiweisova sedemdesetletnica. Za-
častni včeraj, ki ga prirele društva in kor-
poracije v četrtke dne 3. novembra t. l. v
»Narodnem domu« meščanu vitezmu Karolu
Beiweislu-Trsteničkemu, 30 let občinskemu
svetovalcu in 10 let podžupanu ljubljans-
kemu, se kaže med občinstvom veliko za-
nimanje in bo udeležba prav mnogobrojna.

Ljubljansko prostovoljno in gasilno in-
reševalno društvo se udeleži v torek, dne
1. novembra t. l., ob 8. uri zjutraj v stolni
cerkvi sv. maše, katero bo za unile dru-
štvene člane daroval š. g. profesor dr. Mi-
h a e l O p e k a, ki je po smrti veleč. gosp.
profesorja Glezde blagovolil prevzeti mesto
društvenega duhovnika.

Nadvojvoda Evgen. Dne 30. t. m., ob
pol 6. uri zvečer, se je pripeljal v Ljubljano
z brakovskimi nadvojvoda Evgen.

V rešilnem vozu umrl. V soboto popol-
dne je vrzla bojčast M. s e r ž a T e r š k a n a,
blapca v H. deškega vasi št. 23. Padel je
na kamen. Vled padca je dobil rano, iz
katere se mu je kri vtila. Na lice mesta
prišedši rešilni voz je naložil ponesrečenca,
da bi ga odpeljal v deželno bolnišnico. Ko
so ga hoteli iz voza nesti v bolnišnico, so
videli, da je med potjo umrl. Iz rešilnega
voza so ga naložili in nesli v mrtvašnico k
sv. Krištofu.

Slovesno priseganje vsega vojaštva vrši
se jutri dne 1. novembra na dvorišču nove
vojašnice. Cela posadka zavzame določene
prostore pod poveljstvom podpolkovnika I.
Büsch-a. Ob 9. uri daruje sv. mašo vojaški
kurat g. Maračič; po maši je nagovor in
prisega v nemškem, slovenskem, srbohrvat-
skem, češkem, mažarskem in laškem jeziku.
V slučaju neugodnega vremena vrši se pri-
sega v cerkvi sv. Petra ob isti uri.

Musica sacra. V torek 1. nov. v stolni
cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Instru-
mentalno mašo sv. Lucije zložil dr. Fr. Witt,
graduale »Timete Dominum« in ofertorij
»Iustorum animae« Ant. Foerster.

Pred upravnim sodiščem bo 4. novembra
razprava v pritožbi Petra Emila Grassija iz
Ljubljane, v pritožbi proti odločbi glede pri-
hodnjanskega davka.

Ruski dezertirji, večinoma ruski židje,
se vozijo te dni mimo Ljubljane v Trst, od-
koder pojdejo dalje v Ameriko. Občinstvo
ogorčeno gleda te podle izdajalce domovine.

Tatvina na južni železnici. Na južni
železnici je bilo v noč 29. t. m. ukraden
sprevozniku Francetu Harter v spalni sobi
srevoznikov iz žepa srebrno uro, vredno
48 kron, in denarnica, v kateri je imel 3 K
80 h. V sobi speči so brzojavili za nekim
uslužbencem, kateri se je nemudoma od-
peljal.

Okradeni brivec. Brivskemu pomočniku
Jovo Naumoviču pri Gradišu v Prešernovih
ulicah je ukradel neki brivski pomočnik, s
katerim sta skupaj spala, iz žepa 20 K in jo
odkuril.

Stražniku se je zoperstavil Imo Gio-
vani, taški zidar. Giovanni je razgrajal. Bil je
opominjan, naker je postal silovit. Stražnika
je udaril po roki in ga telesno poškodoval.
Za plačilo bo dobil prosto hrano in stano-
vanje na Zabjaku.

Izjubila je stotnikova soproga Ivanka
Venedikta denarnico, v kateri je bilo okoli
250 kron.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

D o m a š i p r e p i r i. Pri Ulatovih v
Mahovu živi 75 let stara mati skupaj s svo-
jimi sinovi. Za gospodarja je sin Janez, do-
dum mu pri gospodarstvu pomagata dva brata.
Med domačimi je večkrat prepir, ker 42letni
Jakob hoče, da mu izplačajo doto, s katero
bi šel rad v Ameriko. Dne 2. okt. t. l. po-
poldne je bil zopet prepir. Jakob Ule je ka-
menje metal za bratom Janezom ter grozil
njemu in materi, da bo obadva ubil. Obdol-
ženec pravi, da je bil pijan. Sodišče ga je
obsojilo na 6 tednov težke ječe. — K d o r
d r u g i m j a m o k o p l j e. Svoječasno
je bilo pri Brezarjevih na Primskemov
pokrdeno; tat je bil pobegli prisiljenec Jožef
K o r e n, kateri je bil zaradi raznih drugih
tatvin obsojen na 8 let težke ječe. Letos,
meseca julija, je pa dobil Brezarjev sosed,
posestnik Peter P o k o r e n od delavca

== Velezanimivo potovanje ==
potovalca po severnem kraju Nansena v le-
dene pokrajine.

Sl. občinstvu najljubše naznanjam,
da sem odprl svojo novo

pivnico

na Sv. Petra nasipu šte. 37,
poleg jubilejnega mostu.

Točim v prvi vrsti hrvatska na-
ravna vina iz zadruga samoborskih
vinogradnikov. — Dalje točim fini do-
lenjski cviček, štajerski rizling in druga
vina iz sodov ali steklenic; vino prodajam
tudi na debelo v vsaki množini, in se po
isti ceni znižam. — Salonsko marčno
pivo iz puntigamske pivovarne vrček
samo 20 vin. — Kuhinja fina in cena,
ob vsakem času. — Krasni prostori, in
točna postrežba. — Za blagohoten, prijazen
obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

Al. Rasberger, restavracija in lastnik pivnice.

1828 3-1

Izjava.

1822 3-2

Podpisani izjavlja, da ni plačnik
za dolgove, ktere bi moj sin **Franc
Windischer**, mesarski pomočnik, pod
kterokoli pretvezo napravil.

Karol Windischer,
posestnik v Kranju.

Več mizarskih pomočnikov

dobi takoj delo pri Filipu Lazarju, mizarju
na Jesenicah, Gorenjsko. 1816 (3-2)

Mlad korespondent

izurjen pisalec na stroj in stenograf,
se išče za neko graško tovarniško
pisarno. Vešči morajo biti popolno
slovenskega jezika. Ponudbe pod
šifro: „Dobra služba“ na uprav-
ništvo tega lista. 1818 2-2

**Mlad, prav dobro izurjen
organist** išče službe; zmo-
žen je voditi tudi
večje pevske zbornice in podučevati
dramatične igre, tamburico, klavir,
gosli in flavto, prevzel bi tudi
cerkveništvo. Naslov pove uprav-
ništvo „Slovenca“. 1817 (3-2)

Občeslovensko obrtno društvo v Celju

naznanja, da se sprejemajo oglasi za „Kažipot“ po
slov. štajerskem, ki ga izda za leto 1905, še do

15. novembra 1904.

Oglase je pošiljati na „Občeslovensko obrtno
društvo v Celju“, katero daje tudi vsa tozadevna
pojasnila. 1798 3-2

Po ugodni ceni
sukneno blago pri

R. Miklauc
Ljubljana

Špitalske ulice šte. 5.

1650 52-25

Že skozi 19 let

boleham na želodcu. Po
poskušajah z različnimi
zdravili sem začel leta
1896. rabiti Vašo

tinkturo
za želodec,

ki mi je vedno prav
dobro služila kot učin-
kujoče zdravilo, pa ne
le meni, ampak tudi
raznim boleham osebam, katerim sem jo po-
daril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur,
ki trpi na želodčni bolezn. 790 50-26

Friderik Repolusk,

župnik v št. Vidu nad Valdekom, p. Miesling,
16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „Železnato vino“ se mi je pri
mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini,
kakor pri drugih obično izborni obneslo. Prav
posebno je bil njega učinek očividni pri slabo-
krvnih, pri osebah oslabiljenih prebavi in ne-
rednem krvotoku ter podobnih defekti. Zato
morem Vaše res izborni železnato vino iz
lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih
slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič,

župnik pri Belt cerkvi, p. št. Jernj, Dolensko
1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje
odlikovani lekarnar G. PICCOLI, Ljubljana
lekarna „Pri angelu“, Dunajska cesta, dvorni
založnik Njehove Svetosti papeža.

Pijte
**Klauerjev
„Triglav“**

najzdravejši vseh likerjev.

544 150-91

„Kraški Teran“

vsestransko garantiran vsled
ugodne letine, neprekosljive kva-
litete ima **naprodaj**
od 56 litrov dalje

Anton Černe,

posestnik v Tomaji, p. Sežana.

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno
nizke. 1769 10-6

„Hotel Balkan“ - Trst

1725 10-9

Plazza della Caserma (Narodni Dom)

3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremlje-
nimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

Za goste hotela posebna restavracija v I. nadstropju.

Dvigalo.

Električna razsvetljava.

Kopališča.

Shajališče tujcev.

Novosti v modnem blagu

za dame, tu- in inozemskem suknu, kakor tudi vsem drugem
manufakturnem blagu; velika zaloga raznih zastorov, preprog,
posebno pripravne za cerkveno porabo.

Bogata izbira krojaških potrebščin n. pr. izvrsten kavise
po 28 kr., podloga za krila 76 cm, od 16—22 kr.; 110 cm,
20—26 kr., priporoča

J. Kostevc, Sv. Petra cesta št. 4.

Cene strogo solidne. Postrežba točna. Uzorce pošiljam na zahtevo
1814 17-2 poštne prosto. Pošiljatve proti povzetju.

Hôtel Fischer
* * * * * v Kamniku

daje se v najem.

Kdo daje pojasnila, poišče se pri uprav-
ništvu „Slovenca“. 1811 3-1

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXXVI. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene totranske državne polovice.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena, vsebuje
v skupnem znesku 512.980 kron 1802 10-2

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši neprekinjeno dne 15. decembra 1904. — Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7,
v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brzojavnih in železn. uradih v menjalnicah
itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

Dr. Med. Univ.

Jernej Demšar

praktični zdravnik,
specialist za kožne in
spolne bolezni.

Začne ordinirati 8. novembra t. l.

od 10.—12. dop., in 5.—6. pop.

Ljubljana, Prešernove ulice

Mestna hranilnica, II. nadstr.

1827 3-1

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani **v lastni hiši**
na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-86

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske
posojilnice znaša **K 5.245.845'40.**

Stanje hran. vlog **K 5.080.883'14.** Denarni promet **K 23.806'306'40.** Stanje rez. zaklada **K 98.238'41.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Fučik Nova!

Triglav

Fučik Nova!

slovenska koračnica

Jul. Fučika, kapelnika c. in kr. pešpolka 86.

Za pianoforte. K 150.

Dobiva se v knjigotržnici

Jg. pl. Kleinmayer & F. Ramberg

1797 3-2

v Ljubljani.

Žrebanje == predzadnji teden. ==	Glavni dobitek == kron 25.000 kron ==
Srečke vojaškega spomenika à 1 krono	priporoča J. C. Mayer, Ljubljana.
1753 7 Dobitki obstoje iz efektov in se ne izplačajo v denarju.	

Naznanilo.

Na tukajšnji c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli se otvorijo z dnem 14. novembra letos

zimski tečaji za zidarje, kamnoseke in tesarje.

Namen tečaja je, podajati obiskovalcem višjo teoretično izobrazbo in spretnost za uspešnejše izvrševanje navedenih obrtov in za napravo predpisane izkušnje za zidarskega, tesarskega in kamnoseškega mojstra.

Vsak tečaj obsega dva kurza, ki trajata po 5 zimskih mesecev in sicer od novembra do konca meseca marca.

V prvi kurz se sprejemajo obiskovalci, ki so stari najmanj 18 let, ki se izkažejo z učenim izpričevalom zidarskega ali tesarskega obrta in z znanjem, ki ga podajajo obrtne nadaljevalne šole.

Pri vstopu je plačati 8 K vstopnine. Pisalne in risarske potrebščine dobe obiskovalci brezplačno.

Zglasila sprejema ravnateljstvo do vštete 12. novembra.

C. kr. ravnateljstvo umetno-obrtnih strokovnih šol.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1904.

1810 2-2

Razpis.

1800 (3-2)

Radi oddaje zgradbe popravila in prizidanja dvorazredne ljudske šole na Vačah razpiše se ofertna obravnava na dan

24. novembra ob 10. uri dopoldne

pri krajnem šolskem svetu na Vačah.

Pisemnim z 1 krono kolekovanim ponudbam naj se priloži 5% varščine troškovnega dela ali pa vseh del, na katere se ponudba glasi, in ponudilo naj bo zapisano s števkami in besedami, kakor tudi naj iste obsegajo izrečno opombo, da so dotičnemu oferentu dobro znani vsi pogoji, troškovnik in načrti, in da se istim brezpogojno podvrže.

Dela so proračunjena:

1. Zidarsko delo	K 5327.32
2. Tesarsko in krovsko delo	3670.20
3. Mizarsko delo	897.—
4. Ključavničarsko delo	734.—
5. Železje (Constructionseisen)	460.—
6. Kleparsko delo	319.33
7. Pleskarsko delo	166.27
8. Steklarsko delo	150.85
9. Slikarsko delo	49.13
10. Pečarsko delo	710.—
11. Šolska oprava	815.90

Skupaj . K 13.300.—

Take ponudbe se bodo sprejemale pri podpisnem krajnem šolskem svetu do 10. ure dopoldne navedenega dne.

Navedene dele stavbenega elaborata in stavbene pogoje si vsakdo lahko ogleda pri krajnem šolskem svetu na Vačah.

Krajni šolski svet na Vačah

dne 26. oktobra 1904.

Točna potrežba!

Cene najnižje!

Strogo solidna

manufakturna trgovina

Češnik & Milavec

Ljubljana, Lingarjeve ulice

priporočata slavnemu občinstvu pri nakupovanju jesenskih in zimskih potrebščin nju bogato zalogo raznovrstnega oblačilnega blaga.

LJUBLJANA, LINGARJEVE ULICE

Paris 1900
Grand Prix
Najvišje odlikov.
352 20-14

Izvirni Singerjevi šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izdelavi. Izvirni Singerjevi šivalni stroji so neobhodno potrebni za domačo in obrtno porabo. Izvirni Singerjevi šivalni stroji so najbolj razširjeni v tvariških obratih. Izvirni Singerjevi šivalni stroji so neprekosljivi v delozmožnosti in trpežnosti. Izvirni Singerjevi šivalni stroji so izborna porabljeni pri modernem umetnem vezenju.

Brezplačni učni tečaji za vsa domača šivalna dela in moderno umetno vezenje. Zaloga avile za vezenje v najrazličnejših barvah. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. akc. družba za šivalne stroje.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice 7, Ljubljana

priporoča

novosti

v konfekciji za dame in deklice: bluže in deške obleke, modno blago za dame in gospode; vsakovrstne lodne, krasne barhente, šerpe, različne garniture in flanelaste odeje.

Solidno blago! — Nizke cene!
Vzorci na zahtevanje pošilne prosil.

Žalni klobuki

elegantni in po najnižjih cenah.

Nagrobne vence

in

frakove za vence

v največji izberi priporoča

Karol Recknagel, Mestni trg 24.

Naznanilo.

Usojam se p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da se preselim s svojo

knjižarno in trgovino z muzikalijami, umetninami, papirjem, pisalnimi potrebščinami i. t. d.

iz svojega dosedanjega lokala na Dvorskem trgu

v novo poslopje „Mestne hranilnice“ v Prešernovih ulicah št. 3.

Otvoritev nove, po načrtih arhitekta dr. Maksa Fabianija najelegantneje urejene prodajalnice bode v

četrtak, dne 3. novembra t. l.

Z velespoštovanjem **L. Schwenfner.**

Nakup in prodaja
vankovrstnih državah papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarevanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Premese za vsake žrebanje.
Kulanta in izvršilni naročili na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wellzille 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurzi vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosede kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.
134 394